

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 276

Poznań, poniedziałek dnia 20 czerwca 1932

Rok XXVII

Ci, co dążą do rewolucji społecznej

W naszej polityce wewnętrznej momentem najbardziej w tej chwili zastanawiającym jest gwałtowna radykalizacja obozu „sanacyjnego“, i to — jak świadczy walka młodzieży wileńskiej z p. Mackiewiczem — nietylko lewego skrzydła. Radykalizacja ta nie ogranicza się do żądania takich czy innych reform społecznych, ale wywiesiła otwarcie sztandar rewolucji społecznej w duchu socjalistycznym przy wyraźnych sympatiach do „planowej gospodarki“ bolszewików.

Obóz narodowy musi bacznie obserwować dalszy rozwój tej rewolucyjnej propagandy. Sprawa jest tem ważniejsza, że nie bez związku z wzrostem nastrojów rewolucyjno - społecznych w kołach „sanacyjnych“ dokonała się nader ciekawa ewolucja w szeregach P. P. S.

Niedawno odbyła się konferencja klasowych związków zawodowych, będących ekspozyturami P. P. S. i stanowiących jej ściśle klasowe, a więc ortodoksyjno - socjalistyczne skrzydło. Menedżerzy tych związków nie byli zadowoleni z polityki większości centralnego komitetu wykonawczego P. P. S., czyli C. K. W., która wyrażała się w sojuszu z ludowcami, w t. zw. „centrolewie“, a której hasłem była obrona prawa i demokracji przed dyktaturą. Zamiast „zacofoanych“ ludowców, obrońców prywatnej własności, woleli klasowcy widzieć u boku P. P. S. socjalistów niemieckich, żydowskich i ukraińskich i zamiast „centrolewu“ jednolity, zwarty obóz socjalistyczny.

W tym też kierunku poszły uchwały konferencji zawodówek. Program ich streszcza się w walce o przebudowę ustroju społeczno - gospodarczego w duchu marksowskim, prowadzonej wspólnie z „bratnimi“ partjami mniejszości narodowych. O „centrolewie“, prawie, demokracji, dyktaturze ani słowa.

Wprawdzie, formalnie rzecz biorąc, uchwały te nie były obowiązujące dla C. K. W., gdyż nie zawodówki mają tworzyć program polityczny dla partji, ale odwrotnie. Jednak P. P. S. jest obecnie w takiej sytuacji, że po utracie kas chorych i klęsce wyborczej partja znalazła się w zupełnej zależności (także i materialnej) od zawodówek. W tym stanie rzeczy C. K. W. nie chciał ryzykować konfliktu z kierownikami związków i uchwała konferencji przyjęta została za platformę polityki całej P. P. S.

Konsekwencje przyszły natychmiast. Z jednej strony nastąpiło ostateczne zlikwidowanie „centrolewu“, który zresztą po objęciu przewodnictwa w zjednoczonym Stronnictwie Ludowym przez niechętnego do współpracy z socjalistami Witosą trzymał się tylko nastrojami procesu brzeskiego. Z drugiej strony wysunięcie hasła przebudowy ustroju społecznego postawiło P. P. S. na wspólnej platformie obok zwolenników tegoż hasła ze strony „sanacji“.

Jest to pozycja dla P. P. S. narazie

Nowa prowokacja senatu gdańskiego?

Wedle kursujących w Genewie pogłosek miał zaprosić flotę niemiecką do Gdańska

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.). Agencja „Iskra“ podaje następującą depeszę z Genewy:

„W niedzielę w południe nadeszła do Genewy wiadomość, jakoby senat gdański zwrócił się wprost do rządu niemieckiego z zaproszeniem dla floty niemieckiej do odwiedzenia Gdańska.

Jakkolwiek wiadomość ta nie jest jeszcze sprawdzona i zbiega się pozatem z wiadomościami o zamierzonej wizycie floty niemieckiej w Gdańsku w dniach między 23 a 27 bm., to jednak genewskie koła polityczne wyraźnie są nią zdziwione, wskazując na to, że zaproszenie takie mogłoby być skierowane tylko za pośrednictwem rządu polskiego, zastępującego sprawę zagraniczne wolnego miasta. Podkreśla się również, że w obecnej atmosferze, panującej w Europie, oraz w obecnym stanie sprawy niemieckiej w Genewie i Lozannie, wobec stadjum obu konferencji, wizyta ta byłaby najmniej wskazana.

Mówią jednak w Genewie, że rząd niemiecki, powodując się agresywnymi nastrojami pewnych kół niemieckich politycznie zbliżonych do niego, nie pozostanie na drodze spokoju i rozsądku, o której tyle się w Genewie

mówi, i nie zrezygnuje ze swoich ewentualnych zamiarów wystąpienia okrętów wojennych do Gdańska. W ten sposób dla terenu genewskiego stwarza się nowa sytuacja zarówno w stosunku do Gdańska jak i do Niemiec.

Poza tą depeszą agencja „Iskra“ podaje następującą informację pochodzącą ze sfer miarodajnych:

„Na wiadomość o zamiarze wizyty eskadry niemieckiej w czerwcu rb. w Gdańsku rząd polski zwrócił się do rządu Rzeszy za pośrednictwem posła polskiego w Berlinie Wysockiego, że moment odbycia tej wizyty nie jest odpowiedni wobec pewnego podniecenia umysłów ludności gdańskiej, oraz nieuregulowania przepisów portowych. W celu uniknięcia zdrażnień i komplikacji rząd polski zasugerował odroczenie terminu tej wizyty. — Przy tej sposobności rząd polski otrzymał urzędową informację o zaproszeniu floty niemieckiej przez wolne miasto Gdańsk, co sprzeciwia się obowiązującym ukladom. Komisarz generalny Rzplitej Polskiej w Gdańsku zażądał zatem wyjaśnienia od senatu w. miasta w tej sprawie. Na powyższe zapytanie senat nie udzielił jeszcze wyczerpującej odpowiedzi.“ (w)

Walki hitlerowców z komunistami i policją

W Hagen jest przeszło 40 osób rannych — W Kolonji szturmówki atakowały policję — W Moguncji 7 osób ciężko rannych

Berlin, 20. 6. (PAT). Z Niemiec zach. nadchodzą dalsze wiadomości o krwawych starciach między nar. socjalistami a komunistami.

W miejscowości Hagen (Westfalia) doszło do walki między bojówkami komunistycznymi a hitlerowskimi. Obie strony, uzbrojone w palki, bagnety i rewolwery nacierały na siebie z niezwykłą zaciętością. Padły strzały. Jest przeszło 40 osób rannych, w tem 5 ciężko.

Widownią poważnych zajęć była Kolonja, w czasie likwidowania przez

Regularna bitwa na ulicach Monachjum

Berlin, 19. 6. (PAT). Stolica Bawarii była dziś widownią burzliwych demonstracji i walk ulicznych. Na znak protestu przeciw wydaniu przez władze bawarskie zakazu noszenia mundurów partja nar. socj. zarządziła mobilizację formacji szturmowych w Monachjum i okolicy. Formacje szturmowe rozpoczęły w godzinach porannych marsz koncentracyjny na miasto. Silny oddział policji zagroził drogę marszerującym w pełnym rynsztunku

policję pochodu demonstrujących szturmówek hitlerowskich i stahlhelmowców. Na przechodzący ulicą oddział policji rzucano z okien t. zw. „Domu Brunatnego“, mieszczącego centralę hitlerowców, krzesłami i butelkami. Policja użyła broni palnej i zraniła kilka osób. „Brunatny Dom“ z polecenia prezydium policji obsadzono.

Również w Moguncji, gdzie odbywały się wybory do sejmiku, nadchodzą wiadomości o krwawych bójkach między komunistami a nar. socjal. 7 osób odniosło poważne rany.

szturmowcom. W kilku punktach miasta hitlerowcy stawili opór policji, torując sobie drogę przebojem. W pobliżu pałacu premiera Bawarii Helda wywiązała się ogólna walka, przyczem doszło do wymiany strzałów między policją i hitlerowcami. Na ulicach zapanał popióch, z którego skorzystałi komunistyczni agitatorzy i wygłaszali do zebranych tłumów podburzające przemówienia. Likwidacja zaburzeń trwała przez cały dzień.

Akademja żałobna ku czci wielkich Francuzów

Warszawa, 20. 6. (Tel. wł.) — Wczoraj odbyła się w sali rady miejskiej akademja żałobna ku czci prezydenta Doumera i gen. Archinarda, zorganizowana przez szereg stowarzyszeń społecznych pod egidą Związku Hallerczyków. Było to złożenie hołdu tym ludziom, którzy położyli wielkie zasługi około zorganizowania armji polskiej we Francji.

Pos. Stanisław Stroński nakreślił życie prezydenta Doumera z szczególnym naciskiem na okres jego udziału

niewygodna i nieprzyjemna. Jedyną obroną przed zarzutem „ideowej“ współpracy z częścią „sanacji“ jest dla przywódców socjalistycznych ciągle tłumaczenie, że rewolucjonisci „sanacyjni“

w organizowaniu armji polskiej. Następnie maj. Giżycki, członek zarządu głównego Związku Hallerczyków przedstawił życie gen. Archinarda.

Przemawiali jeszcze gen. Pogorzelski, mec. Raszke, prezes Naczelnego Komitetu Akademickiego Fabiani, poczem uchwalono rezolucję, która składa hołd zasługom Doumera i Archinarda i wyraża przekonanie, że przyjaźń polsko-francuska będzie trwać wiecznie. Rezolucję podpisało 53 stowarzyszeń i organizacji.

nie mają żadnego wpływu na politykę rządu, ulegającego rzekomo całkowicie t. zw. sferom gospodarczym.

Niewątpliwie p. wicepremier Zawadzki jest zdecydowanym wyznawcą

kapitalistycznych form gospodarczych. Jedynym celem jego polityki jest uzyskanie pożyczki zagranicznej. Gdyby ta polityka nie wydała rezultatu, a obóz rządowy znalazł się w jeszcze trudniejszym położeniu, to wówczas ster polityki gospodarczej przejdzie w ręce osób, zbliżonych ideowo do „Przełomu“, a wtedy P. P. S. nie będzie już miała podstawy do zasadniczej opozycji.

Jak widzimy, dzięki uchwaleniu zawódówek P. P. S. znalazła się w pułapce. Zbyt dobrymi graczami politycznymi są nasi socjaliści, aby ich posadzać o to, że w tej pułapce dali się zamknąć wbrew swej woli. Mamy tu raczej do czynienia z ukrytym narazie i bardzo ostrożnym formowaniem frontu rewolucji społecznej, w którym znajdują się obok siebie twórcy rewolucji politycznej z r. 1926.

Te przesunięcia nakładają na obóz narodowy szczególnie trudne i odpowiedzialne zadanie. W miarę dalszego pogłębiania się kryzysu i wzrostu niezadowolonia mas społecznych nastroje rewolucyjne wśród „sanacji“ będą się potęgowały, a tem samem będzie się wyrównywał jej wspólny front z P. P. S. i innymi grupami socjalistycznymi. Po drugiej stronie barykady stanie obóz narodowy. Konserwatywne siły, przeciwne z natury rzeczy rewolucji, w służbie „sanacji“ zatraciły się, znikły. Niema czego i kogo żałować. Każdy jest sam sprawcą swego losu. Ta pułapka jest tragiczniejsza od tamtej, w której znalazła się P. P. S. M. K.

Coraz wyraźniej

Polska Katolicka Ag. Pras. podaje szereg nowych wypadków, z których wynika, że w kołach „sanacyjnych“ coraz częściej i wyraźniej demaskuje się swój istotny stosunek do spraw religijnych katolickich. I tak:

W Brzławiu, kresowem miasteczku powiatowem, narażonem na destrukcyjne oddziaływanie pobliskiej Bolszewji, prefekt miejscowej szkoły powszechnej ks. Olszewski zorganizował wśród działwy „Krucjatę Eucharystyczną“. Nie podobało się to kierownikowi szkoły p. Zaleskiemu. Niechęć p. Zaleskiego do przejawów zorganizowanego życia religijnego działwy katolickiej zdaje się podzielać p. insp. Piatucha, który wobec Kuratorium Szkolnego Wileńskiego przedstawiał „Krucjatę Eucharystyczną“ jako organizację „wnoszącą zamęt do życia szkolnego.“

Trudno przypuścić, aby praca nad podniesieniem poziomu religijnego działwy szkolnej mogła spowodować zamęt w życiu szkoły, skoro religja jest najpewniejszą podstawą porządku i ładu w życiu jednostek i społeczeństw ludzkich.

W Ślesinie (pow. koniński) na tydzień przed uroczystością Bożego Ciała ustalono miejsca dla ołtarzy. Dwa ołtarze miały być przybrane przez miejscową policję i straż ogniową. Tymczasem w przeddzień uroczystości przedstawiciel policji zawiadomił miejscowego proboszcza, że na mocy polecenia wyższej władzy policja nie może przybrać ołtarza, ani wziąć udziału w procesji. Po pewnym czasie naczelnik straży ogniowej również zakomunikował, że mimo już poczynionych przygotowań, straż ogniowa nie urządzi ołtarza ani weźmie udziału w procesji jako korporacja, ponieważ otrzymała zakaz od okręgowego prezesa p. Weingartena, który jest starostą pow. konińskiego.

Przed zebraniem się izby deputowanych

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Paryż, 18 czerwca.

Rada ministrów i rada gabinetowa, które zebrały się ex re przyjazdu premiera Herriota, zajęły się oczywiście przede wszystkim sprawami, dyskutowanymi w Lozannie i Genewie. Może jednak nie tylko one spowodowały, iż szef rządu francuskiego spędził ten gorący week-end w murach Paryża. Stare bowiem przysłowie mówi, iż „les absents ont toujours tort...“ („nieobecni nigdy nie mają słuszności“).

Przysłowie to można właśnie z powodzeniem zastosować do obecnej sytuacji. Knują się intrzygi dokoła gabinetu; kopia pod nim dolki przede wszystkim lewicowe elementy obozu radykalnego. Działalność p. Francois-Albert, nowego prezesa grupy parlamentarnej stronnictwa radykalnego, pozostającego pod przemożnym wpływem łóż masonskich, daje się coraz bardziej wyczuwać. Z drugiej zaś strony coraz większą ruchliwość okazują pod względem politycznym młodsi radykali, jak pp. Cot, Keyser i Bergery, jawnie przechylający się na stronę socjalizmu. W tych warunkach nikt się nie dziwi, iż w wielu środowiskach mówi się już o przyszłym przesileniu ministerjalnym...

Jedną z osobistości, specjalnie dobrze poinformowanych o sprawach polityki wewnętrznej, w ten sposób przedstawiła mi sytuację:

— „Rząd, który po zainstalowaniu się zmuszony jest do wystąpienia izby na chociażby krótkie, ale extra-wakacje, daje dowód swego zakłopotania politycznego. Gabinet p. Herriota jest wzięty w dwa ognie: jego prawe skrzydło z pp. Palmade i Lamoureux robi wszystko, by go uchronić od niebezpiecznych wpływów socjalistycznych — natomiast p. Francois-Albert oraz p. Daladier, były szef partii radykalnej, wyraźnie spychają rząd na nowce kartelowe. Można przypuszczać, że ich robota wyda swoje owoce. Niektórzy utrzymują, iż rząd nie utrzyma się do wakacji; więksi optymiści wróżą mu przetrwanie do jesieni. Ale co wówczas się stanie? Pod wpływem właśnie owych elementów socjalistycznych, należy liczyć się z możliwością, iż w razie, gdyby wywrócił się gabinet p. Herriota, dojdzie do utworzenia rządu, p. Daladier, ale już ze współdziałaniem socjalistów.“

„Ponieważ jednak sytuacja międzynarodowa komplikuje się z miesiąca na miesiąc wogóle, a w Niemczech specjalnie, przeto należy spodziewać się, iż ukonstytuowanie się takiego rządu będzie jedynie przejściowe. Pod wpływem wypadków ogólnej natury, będzie musiało dojść do utworzenia rządu jedności narodowej. Kto stanie na jego czele? Trudno to w tej chwili przewidzieć. Niektórzy przewidują, iż tę rolę mógłby spełnić nawet p. Herriot, podczas, gdy inni twierdzą, może nie bez słuszności, iż bardziej do niej powołanym byłby p. Tardieu. Wypadki zadecydują o przyszłym wyborze.“

Dla uzupełnienia, trzeba zaznaczyć, że wiele się również mówi o roli, jaką może odegrać w przyszłości grupa republikanów centrowych, utworzona ostatnio przez p. André Tardieu. Łączy ona bowiem w sobie członków dawniejszej republikańskiej lewicy wraz z pewnym odłamem tych, którzy opuścili szeregi Unji Republikańsko-Narodowej p. Marina. Obok jej przywódcy należy wymienić wpływy takich osobistości, jak pp. Pawła Reynaud, Désiré Ferry, czy też pułkownika Fabry.

Jeżeli w ostatniej izbie było ogółem 14 grup, to liczba ich wzrosła obecnie do 16. Rozkład sił przedstawia się teraz następująco: 1) komuniści — 10 posłów; 2) unja proletariacka — 9 posłów; 3) socjaliści 131 posłów; 4) republikańscy socjaliści 28 posłów; 5) radykali-socjaliści 160 posłów; 6) niezależni republikańscy lewicowcy — 15 posłów; 7) lewica radykalna — 47 posłów; 8) niezależni lewicowcy — 23 posłów; 9) republikańscy lewicowcy — 30 posłów; 10) republikańscy centrowi — 7 posłów; 11) centrum republikańskie — 33 posłów; 12) grupa republikańsko-społeczna — 18 posłów; 13) demokraci ludowi — 16 posłów; 14) federacja republikańska 41 posłów; 15) niezależni — 14 posłów; 16) niezależny do żadnego ugrupowania — 25 posłów.

Dodajmy wreszcie, że w nowej izbie obecna większość będzie dysponowała w łonie każdej komisji aż 28 członkami. Jest to zatem większość absolutna. Prezesami komisji finansowych izby i senatu są pp. Malvy i Caillaux. Wszystko to razem wpływa, zdawałoby się, na umocnienie pozycji lewicowych. Pozornie tak. W gruncie jednak rzeczy ów poważny rozłam, dokonujący się w łonie samego stronnictwa radykalnego pomiędzy jego żywiołami o zabarwieniu międzynarodowym, a narodowym, może zgotować duże niespodzianki. Mówi się też, że w izbie będą miały miejsce jeszcze przed wakacjami, wielkie rozprawy, odnoszące się do polityki zewnętrznej. Pewne nieprzewidziane posunięcia pod tym względem są możliwe. Poza tem zaś izba będzie musiała przedyskutować środki zaradcze w dziedzinie bezrobocia i szereg innych zagadnień aktualnych, przede wszystkim finansowej natury.

To też kiedy i w jakich warunkach będą miały miejsce wakacje parlamentarne, nie wiadomo. Sytuacja wewnętrzna jest nadal chaotyczna. Nie zapominajmy bowiem, iż już obecne wysłanie posłów na „zieloną trawkę“, zostało spowodowane reakcją, wywołaną oszczędnościami, jakie zamierzają przeprowadzić ministrowie finansów i budżetu. Spowodowały one, jak wiadomo, energiczny protest całego szeregu urzędników. W jaki sposób zostanie zapewniona równowaga budżetowa — niewiadomo. Pod tym znakiem zapytania pozostaje zresztą cały szereg zagadnień.

I. BRIARES.

Dziesięciolecie przyłączenia Śląska do Polski

Katowice, 20. 6. (Tel. wł.) W niedzielę obchodzono tu uroczyste dziesięciolecie przyłączenia Śląska do Polski. Niestety wskutek ekshluzywnej polityki miejscowej „sanacji“ nie dało się uniknąć dwóch obchodów. Jeden oficjalny odbywał się z udziałem władz, reprezentowanych przez ministra Boernera i Zarzyckiego, na placu Teatralnym. Uczestniczyli w nim kolejarze, pocztowcy, urzędnicy, P. W., szkoły i t. d.

Drugi obchód, zorganizowany przez miejscowe czynniki niezależne, rozpoczął się mszą św. w katedrze św. Piotra i Pawła. Nabożeństwo celebrował nestor działaczy polskich na Śląsku ks. prałat Skowroński, a pełne patriotycznego polotu kazanie wygłosił ks. prałat Brandys.

Po mszy św. ruszył zpod katedry imponujący pochód z udziałem licznych delegacji ze sztandarami z całego Śląska i okolicy. Zwracały uwagę barwne stroje Ślązaczek, licznie reprezentowane były śląskie oddziały powstańców, hallerczyków i t. d. Z placówki Obozu Wielkiej Polski w Bielsku przybyła delegacja pieszo, m. in. organizacje narodowe w Częstochowie przysłały specjalną delegację. Na czele pochodu szli miejscowi działacze z sen. Wojciechem Korfantym w otoczeniu posłów i senatorów, przybyłych do Katowic z całej Polski. Liczne reprezentowane były Klub Narodo-

wy w Sejmie i w Senacie z posłami Trampczyńskim, Czetwertyńskim i sen. Wasiutyńskim na czele. Pismo nasze reprezentował poseł Ryszard Piestrzyński. Pochód przybył pod pomnik Powstańca, gdzie po wygłoszeniu przez Korfantego przemówienia na cześć bohaterów śląskich, złożono wieniec.

Następnie na sali Powstańców odbyła się akademja. Zagał ją wobec zgromadzonych tysięcznych tłumów ks. prałat Skowroński, przypominając w wzruszających słowach początki niezależnego ruchu polskiego na Śląsku, którego był jednym z inicjatorów.

Godzinne, pełne interesujących myśli i z dużą siłą wypowiedziane przemówienie polityczne o obecnym położeniu Polski i Śląska wygłosił senator Korfanty. W czasie przemówienia sen. Korfantego odnowiono śluby trwania przy ziemi śląskiej. Następnie zabrał głos marsz. Trampczyński, który mówił o walce Śląska z Niemcami, zwracając się w mocnych słowach przeciw obecnym zamachom niemieckim na ziemi polskie. Przemawiali dalej dwaj b. premierzy z okresu walk o Śląsk, poseł Wincenty Witos i poseł prof. Ponikowski z Warszawy.

Witali zjazd w imieniu Stronnictwa Narodowego poseł Seweryn ks. Czetwertyński, w imieniu Obozu Wielkiej Polski poseł dr. Tadeusz Bielecki i t. d. Wszystkie przemówienia przy-

mowane były owacyjnie wśród ogromnego entuzjazmu.

Odczytano poza tem szereg depesz i listów, m. in. od Dmowskiego, Paderewskiego, gen. Szeptyckiego, księży biskupów Adamskiego i Kubiny i t. d. Akademję uzupełniły produkcje artystyczne, a na zakończenie orkiestra odegrała „Boże coś Polskę“ i hymn Młodych.

Po akademji odbył się bankiet, na którym przemawiali sen. Kobyliński ze

Śląska, ks. prałat Skowroński, poseł Witos, sen. Korfanty, poseł Czetwertyński, b. sen. Szebekówna imieniem N. O. K. i inni.

Tego samego dnia odbywała się wielka manifestacja narodowa między Sosnowcem a Szopienicami na miejscu dawnej granicy, gdzie odprawiono polową mszę św. W manifestacji uczestniczyli mieszkańcy Śląska, Małopolski i b. Kongresówki.

Bydgoszcz przeciw zakusom niemieckim

Bydgoszcz, 19 czerwca.

Odbył się tu w niedzielę imponujący wiec manifestacyjny, zorganizowany przez O. W. P., aby zaprotestować przeciwko zakusom niemieckim na ziemi polskiej. Udział wzięło przeszło trzy tysiące ludzi.

W południe na boisku ćwiczebnym w ogrodzie Patzera stanęło w karnym szeregu przeszło 500 Młodych. Raport przyjeśli pp. red. Łukaczyński i Tatarek. Następnie Młodzi wkroczyli do sali, która niebawem wypełniła się szczelnie, a bardzo wiele osób, nie mogąc już znaleźć miejsca, stało na dworze. Na estradzie zasiadli przedstawiciele poszczególnych organizacji, oraz ustawiły się sztandary.

Zagał wiec i przewodniczył p. red. Łukaczyński. Jako pierwszy zabrał głos p. red. Jerzy Herniczek z Poznania, który scharakteryzował dosadnie istotę odwiecznego zatargu pomiędzy Polską, a Niemcami i przedstawił główne momenty tego zatargu na przestrzeni dziejów, oraz obecne dążenia odwetowe nowoczesnych krzyżaków. Mówca wzywał do walki z niemiecką na wszystkich odcinkach naszego życia, do stworzenia z całego społeczeństwa wielkiego nogotowia narodowego, które zniweczyłoby wszelkie wraże za-

kusy. Drugi mówca p. red. Konrad Fiedler zwracał uwagę na konieczność oparcia życia narodu o niewzruszone, moralne podstawy, aby przeciwstawić je wyłącznie brutalnej sile, jaką stale reprezentują Niemcy i wyrażał przekonanie, że nasza ciężka fizyczna zespolona w jedno z mocą ducha da skuteczną odpór odwiecznemu wrogowi.

Wywody obu mówców spotkały się z bardzo gorącym przyjęciem i były wielokrotnie przerywane burzą oklasków.

Po przemówieniu odczytał stanowczą rezolucję p. Tatarek; przyjęto ją przez akklamację. Następnie krótkie oświadczenia składali przedstawiciele poszczególnych organizacji, solidaryzując się z rezolucją, poczem przewodniczący zakomunikował, że z powodu zakazu władzy nie może się odbyć pochód, a jedynie delegacje zainoszą wieńce na grób Nieznanego Powstańca oraz przed pomnik Sienkiewicza, Śpiwem Roty i hymnu Młodych zakończono tę potężną i poważną manifestację.

Do rezolucji przyłączyły się: Nar. Org. Kobiet (p. Jaworowiczowa), Powstańcy i Wojacy (p. Wilda), Hallerczycy (p. Turczyński), Sokół (p. Malczewski), Stow. Mł. Pol. (p. Tobolski) i Z. O. K. Z. (p. Trzciański).

Oświadczenie młodzieży akademickiej

przeciw napaści t. zw. demokratycznej młodzieży na list pasterski ks. Prymasa

Otrzymujemy następujące oświadczenie z prośbą o jego ogłoszenie:

Związek Polskiej Młodzieży Demokratycznej w ostatnim numerze (nr. 9 — czerwiec 1932) „Zycia Uniwersyteckiego“, swego oficjalnego organu prasowego, — odniósł się w sposób bezprzykładny dla obyczajów kultury zachodnio-europejskiej do listu pasterskiego najwyższego dostojnika Kościoła Katolickiego w Polsce, Prymasa Polski Jego Eminencji ks. kardynała Augusta Hlonda.

Jego Magnificencja rektor wszechniccy poznańskiej, któremu młodzież polska naszej uczelni sprawę tę przez Poznański Komitet Akademicki przekazała dla sankcji dyscyplinarnej, uznał wystąpienie P. Z. M. D., tej bolszewizującej z ukrycia organizacji, za tak ciężkie, że przedstawił je senatowi wszechniccy.

Ponieważ wspomniany artykuł jest tylko jednym jaskrawym i ujawnionym ogniem wyrotowej działalności organizacji, planowo i świadomie prowadzącej walkę z Kościołem Katolickim i zasadą wiary w Boga, — niżej podpisane organizacje akademickie uniwersytetu poznańskiego i wyższej szkoły handlowej, pragnąc obudzić wreszcie świadomość katolicką szerokiego ogółu młodzieży i zmobilizować ją do walki o katolickie zasady w życiu publicznym i prywatnym, uchwały na zebraniu swych upelnomocnionych reprezentantów, zwołanem z ich inicjatywy za pośrednictwem Poznańskiego Komitetu Akademickiego w dniu 18. 6. 1932 r.:

- 1) wezwać w drodze niniejszej enuncjacji katolików, którzy dotąd są członkami Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej, do wystąpienia z tej organizacji w imię konsekwencji moralnych;
- 2) zerwać stosunki organizacyjne ze Związkiem Polskiej Młodzieży Demokratycznej i w drodze propagandy wewnętrznej przeprowadzić zupełną izolację moralną tej grupy i jej członków;
- 3) wnieść przez Poznański Komitet Akademicki do senatu wszechniccy o relegację z uczelni Czesława Przymusińskiego, autora artykułu;
- 4) zawiadomić przez Poznański Komitet Akademicki władzę zwierzchnią urzędnika państwowego Czesława Przymusińskiego, pracującego w urzędzie wojewódzkim w Poznaniu, o niekulturalnym wybryku, którego się dopuścił, celem wytoczenia mu postępowania dyscyplinarnego;

5) wnieść do zarządu „Bratniej Pomocy“ o przekazanie sprawy Czesława Przymusińskiego sądowi koleżeńskiemu celem wydalenia go z „Bratniej Pomocy“;

6) stwierdzić, że w braku zarządzenia prasowej konfiskaty wspomnianego artykułu ze strony powołanych władz widzą niewypelnienie elementarnego obowiązku ochrony powagi Kościoła Katolickiego i jego dostojników, wynikającego z koncordatu.

Na zakończenie niżej podpisane organizacje wzywają niezorganizowaną ogół młodzieży akademickiej do zajęcia równorzędного stanowiska wobec organizacji Z. P. M. D. i jej członków, tak na gruncie organizacyjnym jak i towarzyskim.

Poznański Komitet Akademicki

Centrala Bratnich Pomocy środowiska poznańskiego

Poznańskie Koło Międzykorporacyjne: K! Magna Polonia, K! Lechia, K! Posnania, K! Surma, K! Chrobria, K! Baltia, K! Silesia, K! Corona, K! Helionia, K! Legia, K! Masovia, K! Quiritia, K! Mercuria, K! Slensania, K! Laconia, K! Hermesia, K! Demetria, K! Filomatia Posnaniensis, K! Viritia, K! Aesculapia, K! Gdynia, K! Icaria

Delegacja Kół Naukowych U. P.

Zrzeszenie Kół Regionalnych U. P.

Młodzież Wszepolska

Grupa akademicka Obozu Wielkiej

Polski

Związek Akademicki Filarecja

Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży

Akademickiej Odrodzenie

Korpus Zawisza Czarny U. P. i W. S. H.

K! Roma

K! Gedania Posnaniensis

Sodalicia Marjańska Akademickich U. P.

i W. S. H.

Sodalicia Marjańska Akademików U. P.

i W. S. H.

Przyjacielski Związek Studentek

„Ogniwo“

Koło Naukowe Stud. W. S. H.

Akademickie Drużyny Harcerskie.

Akces do niniejszego oświadczenia

zgłaszać można do Poznańskiego Komitetu Akademickiego, św. Marcin 40, w

godzinach dyżurnych 12—13.

Od redakcji: Nadmieniamy, że

redakcja „Zycia Uniwersyteckiego“ mie-

ści się w gmachu urzędowym, a miano-

wicie na zamku Prezydenta Rzeczypos-

politej w Poznaniu.

Dzień sprawności fizycznej w Poznaniu

Wobec Niemców: przemówienie prezydenta Ratajskiego i rezolucja

Zorganizowana wczoraj z okazji zakończenia wiosennego święta sprawności fizycznej demonstracja antyniemiecka odbyła się przy licznych udziałach miejskich organizacyj.

Na placu św. Marka na terenie Targów Poznańskich w obecności władz miejskich i wojskowych odprawił nabożeństwo ks. prof. dr. Skaziński, który wygłosił też płomienne kazanie okolicznościowe.

Po nabożeństwie odbyła się defilada zgromadzonych stowarzyszeń i związków przed pomnikiem Kościuszki. Defiladę przyjęli przedstawiciele władz miejskich, wojskowi i przedstawiciele poszczególnych związków i organizacyj. Pochód przy dźwiękach kilku orkiestr przeszedł ulicami: Wjazdową, św. Marcina, Al. Marcinkowskiego na pl. Wolności.

Tutaj do zgromadzonych tłumów przemówił na wstępie decernent Miejskiego Komitetu w. f. i p. w., p. radca dr. Sokołowski, poczem odbyło się rozdanie nagród, zdobytych w ramach programu wiosennego święta sprawności fizycznej przez prezydenta miasta Poznania, p. Cyryla Ratajskiego.

Z kolei przemówienie wygłosił prezydent miasta Poznania, p. Cyryl Ratajski.

Przemówienie prezydenta p. Cyryla Ratajskiego

Wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe są to dziedziny, którym społeczeństwo polskie w czasie obecnym najbaczniejszą winno poświęcić uwagę. Położenie geograficzne Polski wymaga stałej czujności na dwa fronty, mając jako sąsiadów potęgę, skłonne do rozprawy wojennej.

Szczególniej w dobie obecnej jesteśmy świadkami, jak naród niemiecki w wyborach i codziennym życiu społecznym daje wyraz swoim chęciom zaborczym, pragnieniom uzasadnionym rzekomo odwetu, jako reakcji przeciwko obecnym granicom państwowym. Agitacja ta wymierzona jest przeciwko ziemiom najbardziej polskim, przeciwko Pomorzu, Śląskowi, a nawet kołębce narodu, Wielkopolsce. Zachłanność niemiecka opętana, zaślepiona, nie chce wiedzieć i widzieć, że zachodnia Polska to jądro narodu polskiego, jego rdzeń, siła i duma. Nie chce wierzyć, że Górny Śląsk ma tylko 7,5 proc. ludności polskiej. Wielkopolska 9,5 proc., Pomorze 10 proc. Czyż można sobie wyobrazić, aby było rzeczą sprawiedliwą, że ludność polska, osiadła na tych ziemiach od lat tysiąca, stanowiąca więcej niż 90 proc. jej mieszkańców będzie poddana pod rządy tak znikomej mniejszości, jaką był i jest na tych ziemiach żywioł niemiecki, przeważnie nastany tutaj sztucznie, kosztem wielkich ofiar pieniężnych i drogą bezprawia?

Czyż można sobie wyobrazić, aby spokojna ludność, która od czasu odzyskania niepodległości wykazała zmysł państwowy - twórczy nie gorszy od zmysłu organizacyjnego najstarszych nacji, zgodziła się na poddanie pod jarzmo obce, pamiętne nam wszystkim uciskiem językowym i kulturalnym? Nie może tego przypuścić żaden sprawiedliwy obywatel jakiegokolwiek bądź narodowości, nie może pomyśleć sobie żaden rozważny mąż stanu. A jednak, wbrew logice

faktów, wbrew oczywistej słuszności, niemieccy nacjonaliści, obrani z poczucia prawa i prawdy, znajdują posłuch w milionach dusz niemieckich, że ziemie nasze odwiecznie polskie, wbrew woli jej mieszkańców, mają przejść pod panowanie niemieckie, a ludność tubylcza ma być podłożem dla ich pańskich zachcianek.

Otóż stwierdzić pragniemy, że naród polski, cały i niepodzielny, będzie bronił się przed tą nawałą zbrodni i bezprawia do ostatniego tchu. Szczególniej my, mieszkańcy ziem zachodnich Polski, z całego serca, z całej duszy wołamy: Wara wam, Niemcy, od naszej ziemi, wara od Pomorza, wara od Śląska, wara od Wielkopolski i naszego prastarego Poznania. Czujność naszą będziemy wzmacniali we wszystkich dziedzinach życia, pomni, że przed laty 150 straciliśmy niepodległość gdyśmy zbyt zbytnio zaufali pokojowości naszych sąsiadów.

Codzienna nasza troska będzie wychowanie narodu w tym kierunku, aby fizycznie i moralnie stawić czoło wojskom najbardziej bitnym i najlepiej przygotowanym. Nie pragniemy nikogo ze sąsiadów zaczepiać. Obecnie są narodowi naszemu wojny zaczepne. Pragnienie pokoju jest w duszy narodu polskiego tradycyjną, i dzisiaj we wszystkich jego warstwach powszechną. Ale powszechny jest też pogląd, że w razie napaści na nasz stan posiadania powstanie cały naród, ubroń się w hart wojny zwycięstwa i tą wolą przemożną, popartą krwią milionów synów naszych, zwycięży, zwycięży zwycięstwem pełnym, trwałym i sprawiedliwym.

W końcu p. prez. Ratajski przedłożył rezolucję, którą zebrane tłumy przyjęły jednomyślnie. Oto

rezolucja

„1. Wobec wzmagającego się w Niemczech napięcia nastrojów wojennych, przejawiających się zarówno w uzyskiwaniu wpływu na państwo i społeczeństwo przez czynniki skrajnego nacjonalizmu, nie pohamowanego w swej żądzy odwetu i panowania nad światem, jak również we wzmożeniu zbrojeń i organizowaniu pogotowia bojowego na pograniczu Polski, zebrani w dniu 19 czerwca 32 r. przedstawiciele wszystkich warstw ludności miasta Poznania jednomyślnie stwierdzają co następuje:

„Wszelkie próby naruszenia całości naszych praw lub granic — rozbijają się o stanowczą i zwartą wolę społeczeństwa polskiego, czerpiącego siłę swych działań z poczucia słuszności praw i dziejowego znaczenia narzuconej walki.

„Dążeniom niemieckim, grożącym dla pokoju Europy, przeciwstawiamy wszystkie siły twórcze narodu polskiego, zdolne odeprzeć niebezpieczeństwa idące ku nam ze strony zachodniego sąsiada.

2. Polska nie może pozostać obojętną wobec nieustających prób przekształcenia wolnego miasta Gdańska, związanego z Polską węzłami wierności gospodarczej i politycznej — na bastion wypadowy niemieckiej akcji przeciwpolskiej i wrogich Polsce usiłowań, płynących przedewszystkiem stąd, iż Gdańskiem rządzą dzisiaj nie Gdańszczanie, lecz przybysze z Niemiec.

„Protestujemy przeciwko temu, aby wolne miasto Gdańsk, stworzone jako brama gospodarczą dla Rzeczypospolitej Polskiej, było ośrodkiem walki nacjonalizmu pruskiego przeciwko żywotnym interesom Polski”.

Manifestację zakończono odśpiewaniem „Roty”. (kl)

ru miejsca, musiał on tylko otrzymać odpowiednie miejsce.

Przedstawiciel władzy ma obecnie — jak już o tem wspomnieliśmy — prawo żądania od przewodniczącego informacji o osobach mówców i wnioskodawców, jak również o treści zgłaszanych wniosków i rezolucyj. Jak daleko sięga do prawa żądania informacji, nie ustala ustawa o zgromadzeniach; w każdym razie nie powinno ono przekraczać celu dozoru zgromadzenia. Informacji może przedstawić władzy żądać tylko od przewodniczącego, a nie bezpośrednio od mówców lub wnioskodawców. Według niemieckiej ustawy o stowarzyszeniach nie przysługiwało zastępcy władzy prawo żądania wyjaśnień.

Prawo przedstawiciela władzy do rozwiązania zgromadzenia ustawa o zgromadzeniach normuje w sposób odmienny, niż niemiecka ustawa o stowarzyszeniach. W ustawie niemieckiej były wymienione cztery konkretne wypadki rozwiązania zgromadzenia publicznego przez zastępcę władzy, tak, że nie mogły zaistnieć wątpliwości, kiedy urzędnik, dozoru zgromadzenia, miał prawo rozwiązać zgromadzenie. Ustawa o zgromadzeniach przewiduje jeden wypadek, w którym obowiązek rozwiązania zgromadzenia ciąży bezpośrednio na przedstawicielu władzy, a mianowicie, jeśli przewodniczący pomimo wyczerpania porządku dziennego nie zamknie posiedzenia. W wszystkich innych wypadkach ma przedstawiciel władzy prawo rozwiązać zgromadzenie tylko wtedy, jeżeli przewodniczący nie dopełni sam obowiązku rozwiązania zgromadzenia, lub nie zastosuje się do żądania przedstawiciela władzy co do rozwiązania zgromadzenia. Kiedy zaś przewodniczący ma obowiązek rozwiązać zgromadzenie, o tem była już mowa.

Ustawa o zgromadzeniach nie przepisuje pewnej formy lub brzmienia oświadczenia, że publiczne zgromadzenie doznaje rozwiązania. Każde oświadczenie, z którego niewątpliwie wynika, że dalszy ciąg zgromadzenia nie jest dozwolony, jest wystarczające.

Ustawa nie postanawia, że przedstawiciel władzy ma obowiązek oznajmienia przyczyn rozwiązania zgromadzenia, jednak przewiduje, jako warunek rozwiązania zgromadzenia przez przedstawiciela władzy bezwarunkowe poprzednie ostrzeżenie, że zgromadzenie rozwiąże, a z tego ostrzeżenia będzie już wynikał powód ewentualnego późniejszego rozwiązania.

Ustawa o zgromadzeniach nie wymienia środka prawnego, który przysługuje przeciwko zarządzeniu rozwiązania zgromadzenia. Ponieważ rozwiązanie zgromadzenia nie jest aktem władzy, lecz zarządzeniem jej przedstawiciela, można z powodu nieuzasadnionego rozwiązania wniosła zażalenie do władzy, która delegowała na zgromadzenie swego przedstawiciela. Dopiero w razie aprobowania przez władzę postępowania jej przedstawiciela można przeciwko tej decyzji wnieść odwołanie do władzy wyższej.

Na zebraniu (zgromadzenia niepubliczne) nie ma władza prawa delegowania swego przedstawiciela celem dozoru zebrania. Ograniczenie prawa dozoru zebrania odnosi się wyłącznie do samego dozoru. Władzy przysługuje prawo stwierdzenia, czy się w danym wypadku odbywa rzeczywiście tylko zebranie, czy też zgromadzenie publiczne.

W razie otrzymania wiadomości, że zebranie przekracza ramy zebrania według przepisów ustawy o zgromadzeniach, organa bezpieczeństwa publicznego mogą w celu sprawdzenia tej okoliczności wkroczyć do lokalu, gdzie się zebranie odbywa i w razie stwierdzenia takiego przekroczenia zgromadzenie rozwiązać. Oczywiście uprawnienie to nie jest pozostawione do woli organom bezpieczeństwa. Muszą one działać zgodnie z prawem, i muszą istnieć rzeczywiste podstawy, które uzasadniają takie dochodzenia.

Oprócz tego mogą organa bezpieczeństwa publicznego wkroczyć do lokalu i zebranie rozwiązać, gdy cel lub przebieg zebrania jest sprzeczny z ustawą karną albo zagraża bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu.

W razie rozwiązania zebrania przez organa bezpieczeństwa publicznego, uczestnicy winni się podporządkować ich wezwanom, i zarządzeniom, a przedewszystkiem rozejść się bezzwłocznie.

NIECH NIKOGO NIE ZABRAKNIĘ — W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.

„Zgoda wewnętrzna“ za czasów „sanacyjnych“

Inż. Kazimierz Gromczakiewicz, prezes krakowskiej chorągwi Związku Hallerczyków, nadesłał nam swój list otwarty do wojewody krakowskiego, p. Kwaśniewskiego. Podajemy najważniejsze ustępy tego listu, który ukazał się też na łamach „Gazety Warszawskiej“:

„Jest mi ogromnie przykro, że w piętnastą rocznicę powstania armii polskiej we Francji, zaszyły w Makowie Podhalańskim wypadki stosowania wobec b. żołnierzy tej zasłużonej armii metod, jakie nie mogą być stosowane do b. żołnierza polskiego, że w czasie, kiedy całe społeczeństwo powinno wydobyć ze siebie energię dla utworzenia sił obronnych, musi zamiast pracy, patrzeć z przerażeniem na sposób, w jaki coraz częściej podległe Panu Wojewodzie organa postępują w stosunku do placówek naszego Związku.

„Od czasu kiedy Związek Hallerczyków, dzięki swym wartościom moralnym i swej bezinteresowności, pozyskał na terenie tutejszego województwa całą masę sympatyków i zorganizował w 120 placówkach większą i ideową część b. żołnierzy Armii Błękitnej, nastąpił ze strony pewnych organów państwowych szereg objawów takich jak: straszenie ludzi, rewizje, aresztowania i trudności stawiane na każdym kroku funkcjonariuszom Związku. Szczegółami mogę każdej chwili służyć.

„W Makowie Podhalańskim skuto b. żołnierzy, tych, którzy Polskę z piętnastu lat rozkuwali, w powiecie mieleckim nie pozwolono na obchód 15-letniej rocznicy powstania armii polskiej we Francji, nie zezwolono na zbiórki na pomnik w St. Hilaire, zbiórki dozwolone przez ministerstwo spraw wewnętrznych. W Bielsku aresztowano ponownie prelegenta i członka Związku, redaktora Zajączka. To są wypadki dni ostatnich.

„Od dawna niektóre organa Pana Wojewody nie pozwalają placówkom naszego Związku na urządzenie najbardziej prymitywnej zabawy, imprezy dochodowej, straszą członków rewizjami, nacierają nocami, jakby jakich spiskowców, nie pozwalają na odbycie zwyczajnych zebrań, chociaż te są wyraźnie statutem Związku, zatwierdzonym przez min. spraw wewn. dozwolone, rozwiązują placówki, nie zadowolają ich próśb, czy rekursów.

„Zawiadamiam Pana Wojewodę, że równocześnie wdrożyłem dochodzenie związkowe przeciw prezesom placówek w Bielsku i Makowie Podhalańskim, które przeprowadzę z zupełną bezstronnością. Niezależnie od tego proszę Pana Wojewodę, aby raczył wglądać, czy pan starosta w Wadowicach, dając zezwolenie na zebranie, a cofając je w ostatniej chwili, nie stał się bezpośrednią przyczyną wypadków i czy podległe mu organa przy wykonaniu swoich obowiązków stały na wysokości trudnego zadania”.

„(—) Inż. Kazimierz Gromczakiewicz, b. legionista, kapitan W. P. posp. rusz., b. więzień stanu, prezes krakowskiej chorągwi Związku Hallerczyków”.

Protest przeciw niemoralności na scenie

Kardynał Hayes, arcybiskup Nowego Jorku, skierował ostatnio do szefa państwowej cenzury list, w którym protestuje przeciwko niemoralności, jaką przejawia się na scenach nowojorskich w coraz jaskrawszej formie. „Wstyd mi mówić o tem — pisze kardynał — lecz Nowy Jork posiada w całym kraju opinię, że na scenach jego można powiedzieć wszystko, chociażby były to rzeczy najbardziej ordynarne i płaskie. Przemawiam w imieniu milionów obywateli, kiedy proszę o ukrócenie zbytniej swobody propagowania tej plagi”. (KAP.)

Kongres „Pax Romana“

(PAT) Tegoroczny XII. Kongres „Pax Romana“, międzynarodowego związku studentów katolickich, odbędzie w Bordeaux w dniach 8—14 sierpnia. Po kongresie uczestnicy jego wezmą udział we wspólnej pielgrzymce do Lourdes.

Jeszcze o uprawnieniach władzy i jej przedstawicieli

Według nowej ustawy o zgromadzeniach

Powiatowej władzy administracji ogólnej (nie innej władzy lub organom jej, jak np. komendantowi policji państwowej) przysługuje prawo dozoru zgromadzeń publicznych i delegowania w tym celu na każde zgromadzenie swych przedstawicieli. Władza może wydelegować jednego lub więcej przedstawicieli, ponieważ liczba ich nie została ograniczona w ustawie. Niemiecka ustawa o stowarzyszeniach przewidywała wysłanie na zgromadzenie publiczne najwyżej dwóch zastępców władzy bezpieczeństwa. Wysłanie przedstawiciela władzy na zgromadzenie publiczne jest prawem, lecz nie obowiązkiem władzy.

Przedstawiciel władzy, przybywając na zgromadzenie, winien okazać przewodniczącemu swoją delegację, musi więc posiadać pismo, z którego wynika, że dana osoba została wysłana na zgromadzenie w charakterze przedsta-

wiciela władzy. Usne oświadczenie nie jest wystarczające, chociażby nie ulegało wątpliwości, że dana osoba ma charakter organu wykonawczego władzy. Pismo delegacyjne natomiast nie musi być wystawione przez powiatową władzę administracji ogólnej, może być np. wystawione przez komendanta posterunku policji państwowej na podstawie telefonicznej decyzji starosty.

Przedstawiciel władzy może przybyć na zgromadzenie publiczne każdej chwili w toku zgromadzenia. Nie istnieje również obowiązek czekania na przybycie przedstawiciela władzy. Zgromadzenie publiczne można bez tego zagać o czasie, który został podany władzy w zgłoszeniu względnie podaniu.

Przedstawiciel władzy otrzymuje miejsce według swego wyboru. Niemiecka ustawa o stowarzyszeniach nie upoważniała zastępcy władzy do wybo-

Opaskę na oczach ma ten, kto czyta dziennik politycznie zależny i skrepowany.

Życie, praca i przyszłość nasza wymagają otwartości i szczerości w wypowiedaniu poglądów.

Kto chce być jasno i prawdziwie informowany, czyta

KURJER POZNAŃSKI

naczelny organ narodowy na ziemiach zachodnich.

Zjazd śpiewaków okręgu II Wkp. Zw. Tow. Śpiewaczych

Uczczenie zasłużonego działacza śpiewackiego

Zjazd śpiewaczy okręgu II, Wielkopolskiego Związku Towarzystw Śpiewaczych w dniu wczorajszym był nad wyraz podniosłą narodową uroczystością. Drużyny śpiewacze okręgu II, zjechały mimo trudnych warunków tłumnie na doroczne swe święto.

Uroczystości rozpoczęły się nabożeństwem w kościele Księży Salezjanów. Śpiewy podczas mszy św. wykonały chóry Koła Śpiewackiego „Moniuszko” w Wirach i „Tow. Śpiewu im. Ks. Józefa Surzyńskiego” na Główniej, pod kierownictwem p. Feliksa Rucińskiego. Akompanjował na organach dyrygent chóru „Moniuszko” w Wirach p. M. Stachowski. Podniosłym momentem podczas nabożeństwa było odśpiewanie pieśni „Bogarodzica” przez wszystkie stowarzyszenia śpiewacze. Podczas kazania kaznodzieja zwrócił się do śpiewaków i wskazał na szczytne zadania, jakie ma do spełnienia pieśń polska narodowa i religijna.

Po nabożeństwie przy dźwiękach orkiestry wojskowej 57 pp. uczestnicy zlotu śpiewaczego udali się na Urbanowo, gdzie rozpoczęły się uroczystości w cieniście ogrodzie znanym z wielu pamiętnych zlotów śpiewaczych i sokolich przed wojną. Zjazd śpiewaczy okręgu II, otworzył prezes okręgu p. Stanisław Łoza ze Swarzędza, znany i zasłużony organizator drużyn śpiewaczych. Na zakończenie pięknego przemówienia wniósł p. Łoza okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, podjęty z entuzjazmem przez zgromadzonych. Orkiestra odegrała hymn narodowy.

Następnie rozpoczęły się podpisy chórów kategorii II, i III, tak męskich jak i mieszanych. Szczególniejszego uroku nabierały podpisy śpiewacze z tego powodu, gdyż odbywały się na estradzie pod konarami rozległych drzew. W kategorii trzeciej chórów męskich śpiewało 13 chórów, w kategorii drugiej 4, a w kategorii chórów mieszanych 2.

Po popisach odbyły się zabawy i gry. W ogrodzie koncertowała orkiestra wojskowa 57 pp.

Pod wieczór rozpoczął się koncert chórów poszczególnych, a na zakończenie chóry zbiorowe pod kierunkiem dyrygenta okręgowego p. M. Barwickiego odśpiewały pieśni na chóry męskie, żeńskie i mieszane z towarzyszeniem orkiestry według instrumentacji p. F. Rucińskiego. W skład jury, oceniającej popisy towarzystw wchodził, pp. dr. Szeligowski, Weigt i Sternalski.

Wzruszającym momentem zjazdu było wyróżnienie prezesa okręgowego p. Stanisława Łoży, w uznaniu zasług, położonych na terenie śpiewaczym. Po krótkim przemówieniu prezesa Wielkopolskiego Związku Kół Śpiewaczych udekorował p. prezesa Łożę odznaką Zjednoczenia Towarzystw Śpiewaczych w Polsce za położone około pieśni polskiej zasługi.

W krótkich słowach przemówił następnie p. Łoza, dziękując za wyróżnienie. Na cześć odznaczonego członkowie chóru i liczni goście uczestniczący w święcie śpiewaczym zgotowali serdeczne owacje.

Wyniki zawodów ogłosił przewodniczący komisji konkursowej p. dr. Szeligowski. W kategorii III, chóry mieszane, punktacja jest następująca: Tow. Śpiewacze Kostrzyn (dyr. Nowotarski) 25 pkt., „Gedźba” Winiary (dyr. F. Ruciński) 23 1/2 pkt., Koło śpiewu Tarnowo Podgórne (dyr. Chyliński) 20 1/3 pkt., Zegrze (dyr. Ryżyński) 19 2/3 pkt., „Paderewski” Zabikowo kolonja (dyr. Maniszewski) 19 2/3 pkt., „Lutnia” Junikowo (dyr. Paczkowski) 18 2/3 pkt., „Halka” Stęszew (dyr. Wojciechowski) 18 1/3 pkt., Poznań-Staroleka (dyr. A. Lisiecki) 18 1/3 pkt., „Harfa” Puszczykowo (dyr. Wojciechowski) 17 2/3 pkt., Żabikowo Stare (dyr. Woźny) 14 2/3 pkt., „Harmonja” Będlewo 14 2/3 pkt., „Echo” Wiórek (dyr. Lisiecki) 12 pkt., Rogalinek 11 2/3 pkt.

W kategorii II, chórów męskich punktacja jest następująca: Kostrzyn 15 1/3 i Staroleka 14 pkt. W II, kategorii chórów mieszanych na pierwsze miejsce wybiła się Główna 27 2/3 pkt., dalej Skórzewo 25 pkt., Swarzędz 24 pkt. i Wiry 21 pkt.

Należy nadmienić, że chóry, które

uzyskały przynajmniej 25 punktów w danej kategorii, na przyszły rok mogą się ubiegać o przyjęcie do kategorii wyższej.

Podniosła uroczystość śpiewaczą zakończono pięknie i po staropolsku odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy”. (kl)

Dalsze prowokacje żydowskie w Toruniu

„Słowo Pomorskie” donosi:

Rozpoczęta w Toruniu przez O. W. P. akcja uświadamiania społeczeństwa o konieczności popierania wyłącznie handlu i rzemiosła polskochrześcijańskiego trwa i będzie trwała. Młodzi O. W. P. rozdają ulotki i niez mordowanie tępią (w drodze prawnej) coraz bujniej rozwijający się do tychczas w tem mieście handel nielegalny (uprawiany przez Żydów na targach i przez obchodzenie sklepów i domów prywatnych).

Oczywiście gniew żydostwa niema granic. Nie skończyło się na wyzwiskach i obelgach, o których powiatowy wydział toruński O. W. P. zawiadomił ogół w dwu komunikatach, zamieszczonych w tych dniach na łamach „Słowa Pomorskiego”. Nie skończyło się również na napadzie Żyda Halberga (ze sklepu „Tanie źródło” przy Rynku Nowomiejskim) na 4-ch Młodych O. W. P.

Młodzi ci, pp.: Hieronim Czarnecki, Jan Łubkowski, Stefan Siekański, Alfons Galikowski i Egon Tempki (aresztowani nieco później za zbieranie składek na O. W. P.) zostali w czwartek 16 bm. odstawieni wreszcie z komisariatu I policji na Wałach do p. sędziego śledczego, który po przesłuchaniu polecił ich zwolnić.

Gdy o godz. 12 posterunkowi pro-

wadzili Młodych przez plac Teatralny do gmachu sądu, właściciel składu żelaza przy ulicy Grudziądzkiej, Żyd Nacchemstein zaczął wznosić różne obelżywe okrzyki.

Czelniej jeszcze prowokował Żyd Jakubowski, były buchalter „Młyna Lubickiego” Żyda Hernesa (Lubicz, pow. Lipno), obecnie zamieszkały we Włocławku, który wykrzykiwał niesłychane wprost bluźnierstwa.

Napad Halberga nie był odosobniony. Tuż po nim bowiem na przechodzącego spokojnie ul. Grudziądzką członka O. W. P. p. Mieczysława Jankowskiego usiłował rzucić się Żyd Herszberg (ze sklepu konfekcyj przy ulicy Podmurnej), znajdujący się w towarzystwie jakiegoś swego współwyznawcy. Bezbronny p. Jankowski wpadł do sklepu znajomego kupca, p. Antoniego Malinowskiego, pożyczzył sobie od niego laski i wybiegł na ulicę. Obaj „mężni” Żydzi, widząc kij w ręce p. J. zbiegli.

Oto wiązanka faktów z ostatniej doby.

Podajemy je do wiadomości publicznej, aby ogół polski wiedział, że należy pamiętać bezustannie o hasle „Swoj do swego po swoje!” i że trzeba wprowadzać je w czyn.

Nauczycielstwo „sanac.”

Ukazało się sprawozdanie z działalności Związku Nauczycielstwa Polskiego za dwa ostatnie lata (1930 i 1931). W dużym tomie (liczącym 256 str.) po raz pierwszy znajdujemy również sprawozdanie sekcji szkolnictwa średniego Związku. Jak wiadomo, w grudniu 1930 r. na t. zw. kongresie krakowskim nastąpiło połączenie Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich ze Związkiem Nauczycielstwa Szkół Powszechnych. Połączenie to nastąpiło, wedle oświadczeń przywódców z motywów ideowych, mianowicie w celu wytworzenia jednego obozu „demokratycznego nauczycielstwa”, który dążył do realizacji jednolitej szkoły w Polsce.

Jak się ustosunkowało nauczycielstwo szkół średnich, należące w r. 1930 do Związku, do tego połączenia? Oto czytamy w sprawozdaniu (str. 87), iż w styczniu 1930 r. należało do Związku Zawodowego N. P. S. Sr. 1473 członków w 51 oddziałach. W ciągu trzech pierwszych miesięcy (do końca marca 1930 roku) spadła liczba członków do 1411, a w maju 1931, a więc po przeprowadzeniu połączenia, pozostało tylko 450 członków. Czyli 1023 członków z roku 1930 nie chciało pozostać w nowej organizacji, co stanowiło blisko 70 proc. dawnej ich liczebności. Nawet sprawozdanie przyznaje „istotne wystąpienie szeregu członków i to dawnych, wypróbowanych związkowców, którzy do organizacji wspólnej nie chcieli należeć, względnie nie podpisali deklaracji”.

Obecnie z nowych zaciągów liczy sekcja (kwiecień 1932) 1100 członków, w tej liczbie jest 57 proc. nauczycieli szkół państwowych, a 43 proc. szkół prywatnych, oraz posiada 43 oddziały, liczące ponad 10 członków, i 28 referatów o mniejszej liczebności.

Najważniejszą pozycję dochodów sekcji stanowi pozycja 12.584,98 zł. nazwana: Z funduszu administracyjnego. Jest to właściwie zasilek zarządu głównego Związku N. P. z funduszu administracyjnego Związku, który powstaje w ten sposób, iż z ogólnej sumy wpływów ze składek członków (która w r. 1931 wyniosła 1.676.804,58 zł.) przeznacza się 10 proc. na fundusz administracyjny, a z tego funduszu zasila się różne sekcje, referaty i wydawnictwa. Otóż z tego to zasiłku utrzymuje się sekcja szkolnictwa średniego, która z własnych funduszy pokrywa zaledwie 10 proc. wydatków. Jest rzeczą charakterystyczną, że na potrzeby organizacyjne sekcji idą również t. zw. daniny szkół, t. j. część dochodu ze szkół średnich, prowadzonych przez sekcję.

Przewodniczącą tej sekcji jest p. Marja Jaworska, posłanka na Sejm z B. B.

Wykład Nowaczyńskiego

Wczoraj w południe w sali kina „Metropolis” odbył się wykład Adolfa Nowaczyńskiego p. t. „Gazy nad miastami”. Tłumnie zgromadzona publiczność powitała prelegenta w sposób owacyjny. Prelegent w pierwszej części wykładu poddał dosadnej krytyce dyplomację europejską, Ligę Narodów i konferencje rozbrojeniowe, w drugiej zaś części omówił konieczności umoralnienia i umocnienia się wewnętrznego wobec grożącego Polsce widma wojennego. Publiczność wysłuchała wykładu w skupieniu, darząc go częstymi brawami.

Odroczenie kary szefa „mandolinistek”

Głowa sekty marjawickiej Kowalski, skazany, jak wiadomo, na trzyletnie więzienie za uprawianie czynów niemoralnych, wniósł prośbę do Ministerstwa Sprawiedliwości o odroczenie odbycia kary z powodu złego stanu zdrowia. Prośba została zatwierdzona przychylnie i odbycie kary odroczone do 1 XI br. Ciekawi jesteśmy, jaki nowy powód znajdzie się 1 listopada, który znów stanie na przeszkodzie odbycia kary. W każdym razie conajmniej dziwną wydaje się taktyka władz w stosunku do osławionego i winnego tyłu zgorzeń prowodyra tej tragikomicznej sekty. (KAP).

Nowe pismo rzemieślnicze

Rada Izby Rzemieśln. w Warszawie rozpoczęła wydawać z współudziałem Izby Rzemieślniczych w całej Polsce miesięcznik pod tyt. „Rzemiosło”. Prenumerata roczna pisma wynosi 8 złotych — podczas gdy pojedynczy numer kosztuje 80 groszy.

Zeszyt pierwszy wym. pisma zawiera dość dużo i treściwego materiału, m. in. artykuły Kożuchowskiego: „Rzemieślnik XX wieku”; Cz. Klarnera: „Współpraca samorządów gospodarczych”; Hauszylada: „Rola spółek w rzemiośle”; Wł. Stopy (prez. Izby poznańskiej): „Rzemiosło wielkopolskie wobec przesilenia gospodarczego” i wiele innych.

Jeśli pismo nowe nie będzie jednostronnie i unikać będzie zabarwiania swej treści polityką sobie miłą (czego już o pierwszym numerze powiedzieć nie można) mogłoby rzemiosłu w Polsce oddać duże usługi. Należy jednak z sądem odczekać numerów dalszych.

**POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE
BO ONE KARMIA WSZYSTKICH
GŁODNYCH!**

Prelekcja na Wystawie Plakatów Wojennych

Wystawa została przedłużona do 3-go lipca b. r.

Zarząd Tow. Wyd. „Polska Armja Błękitna”, które urządziło odbywającą się w naszym mieście ciekawą Wystawę Plakatów Wojennych, organizuje cykl prelekcji, tematami związanych z poszczególnymi częściami, wzgl. zagadnieniami powyższej wystawy. Prelekcje odbędą się w gmachu wystawy przy ul. Marszałka Focha, róg ul. Bukowskiej około godz. 17 i zostaną wygłoszone przez wybitnych profesorów Uniwersytetu Poznańskiego, znawców sztuki oraz uczestników wojny światowej. Prelekcje te będą wygłaszane dla publiczności bezpłatnie. Opłata za wejście na wystawę wynosi 50 groszy i 30 groszy (dla młodzieży szkolnej, wojskowych i bezrobotnych). Pierwsza prelekcja odbędzie się w czwartek dnia 23 czerwca br.

Dalsze szczegóły zostaną podane w dniu najbliższym.

Należy przypuszczać, że społeczeństwo poznańskie z uznaniem przyjmie tę inicjatywę i tłumnie pospieszy na te wykłady, które zostaną zilustrowane samą w sobie już ciekawą i pouczającą Wystawą Plakatów.

Wystawa ta, z powodu wielkiego, stale wzrastającego zainteresowania, została przedłużona na dwa tygodnie t. j. do dnia 3 lipca b. r. włącznie.

„Ku czci poległych lotników”

Otrzymujemy następującą odezwę: Komitet budowy pomnika ku czci poległych lotników zwraca się z gorącym apelem do rodzin, znajomych i kolegów poległych lotników o łaskawe nadstanie życiorysów oraz fotografii lotników, poległych od 1919 r. Dokumenty te są niezbędne do zakończenia prac redakcyjnych związanych z wydaniem książki pamiątkowej „Ku czci poległych lotników”.

Komitet prosi o nadsyłanie ich na ręce kapitana Stanisława Borowego najpóźniej do dnia 10 lipca r. b. pod adresem: Warszawa-Okęcie 1 pułk Lotniczy.

Nadstane materiały zostaną po wykorzystaniu niezwłocznie zwrócone. Wszystkie pisma proszone są o przedrukowanie powyższej wzmianki.

Pierwszy zlot regionalny dziecka polskiego we Francji

W Aubry (północna Francja) odbył się w tych dniach pierwszy regionalny zlot dzieci polskich, zorganizowany przez niedawno powołany do życia Związek stowarzyszeń dzieci polskich we Francji. W zlocie wzięło udział

około 1500 dzieci polskich, które zjechały z dalszych i bliższych kolonij polskich ze swymi duszpasterzami, rodzicami, siostrami zakonnymi i ochro-niarkami.

Zlot wywarł bardzo silne wrażenie na miejscowym społeczeństwie polskim i francuskim. Na zlocie byli obecni ksiądz prał. Łagoda i ks. dziekan Radwański.

„Przegląd Katolicki”

Tygodnik ten, wychodzący w Warszawie pod redakcją ks. dr. Zawadzkiego, zamieszcza w nrze 25 (19 marca) następujące ciekawe artykuły: ks. Cieszyńskiego „Przed Kongresem Eucharystycznym w Dublinie”, ks. dr. Mystkowskiego „Róża wśród cierni”, ks. dr. Borowskiego „U źródła poglądów liberalnych na małżeństwo”, Józefa Czarneckiego świetny artykuł p. t. „Czy Wiadomości Literackie” oraz szereg stałych przeglądów. Adres redakcji: Warszawa, Krak. Przedmieście 71.

„Życie żołnierza”

Nakładem Zjednoczenia Młodzieży Polskiej wyszła ciekawa książka p. t. „Życie żołnierza”. Autor jej, ks. dr. Karol Milik, em. kapelan wojsk polskich, w przystępny sposób kreśli obowiązki i zadania żołnierza polskiego. Książka zawiera wszystko, co potrzebne jest szeregowcowi z pułku wtedy, kiedy się wybiera do odbycia swej powinności wojskowej, na czas, kiedy ją odbywa i wreszcie kiedy z niej wraca do „cywila”. Jest to więc swego rodzaju wademecum, które każdy żołnierz powinien nosić w tornistrze. Bo jest tam i porada czysto formalna, traktująca wszelkie sprawy obchodzące poborowego, dalej idą rozdziały o obowiązkach i prawach żołnierza, wreszcie są nauki dla rezerwistów. Autor, widać, zna nie tylko duszę żołnierza, ale umiał w ciągu swej służby w wojsku zapoznać się z wszelkimi najdrobniejszymi szczegółami codziennego, szarego życia żołnierskiego. Dlatego książka o „życiu żołnierza” winna znaleźć się w ręku szczególnie każdego młodzieńca, którego czeka ciężka służba żołnierska. (I.)

Ile człowiek „wygada” książek w ciągu swego życia

Pewien statystyk amerykański, I. M. Octors, zadał sobie trud wyliczenia słów, które człowiek wyrzuca z siebie podczas swego życia. Obliczył on, iż to, co człowiek mówi w ciągu godziny, mogłoby wypełnić jako słowo drukowane 15 stronice w okta-wie. Przyjmując, że rozmowy wypełniają 4 godziny w ciągu dnia, dałoby to w ciągu tygodnia tom objętości 420 stronice, w ciągu zaś roku — 52 tomy tej samej objętości. Po trzydziestu latach utworzyłaby się pokaźna biblioteka, licząca ni mniej, ni więcej 1562 tomy.

RADJO

Wtorek, dnia 21 czerwca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 12.10 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 16.45 „Więści z frontu”; godz. 17.00 (W); godz. 18.00 (W); godz. 18.20 deklamacja zbiorowa w wykonaniu VI klasy XII Szkoły Powsz. pod dyr. p. dr. Gorgolewskiej; program: Koncert Jankiela (wyjętek z „Pana Tadeusza”); „Burza” — sonet Adama Mickiewicza; godzina 18.40 lekcja języka włoskiego; godz. 18.55 płyty gramofonowe; godz. 19.00 świat ksiązek; godz. 19.35 (W); godz. 19.45 płyty gramofonowe; godz. 19.58 sygnał czasu; godzina 20.00 koncert wieczorny; wykonawcy: Orkiestra 58 pp. pod batutą kpt. Maksymiliana Chmielewicz, Lucja Pieprzówna (sopran), Kajetan Kopczyński (baryton); godz. 21.50 (W); godz. 21.55 sygnał czasu i komunikaty; godz. 22.15 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.45 płyty; godz. 13.35 płyty; godz. 15.10 płyty; godzina 15.30 chwilka lotnicza; godz. 15.35 komun. Państw. Urząd. Wych. Fiz. i Państwowego Związku Sportowego; godz. 15.40 płyty; godz. 16.40 odczyt sportowy: „Pływanie sportem mas”; godz. 17.00 popularny koncert symfoniczny; godz. 18.00 „Zagadnienie Pacyfiku” — prof. Jan Jaworski; godz. 18.20 muzyka lekka i taneczna; godzina 19.35 prasowy dziennik radiowy; godzina 19.45 „Bieżące wiadomości rolnicze” — p. J. Platek; godz. 20.00 koncert wieczorny; wyk.: Ork. Filharm. Warsz. pod dyr. J. Ozimińskiego, Lucja Czechowiczówna (msopran), Bron. Marwidówna (sopran); godz. 20.55 feljeton literacki pt. „Reymont u siebie” — Kornel Makuszyński.

Programy zagraniczne. Koenigs-wusterhausen (1635 m) 16.30 koncert, 20.25 koncert chórów, 21.00 koncert z Wrocławia; Budapeszt (550 m) 20.15 koncert orkiestry ope-rowej; Praga (488 m) 20.10 koncert skrzypcowy, 20.40 koncert ork. wojskowej, 21.35 koncert kameralny; Beromünster (459 m) 20.00 muzyka taneczna, 21.45 rosyjska muzyka ludowa; Wiedeń (516 m) 20.05 koncert symfoniczny.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Tow. Przemysł. „Jedność” pod wezwaniem św. Antoniego w Poznaniu, Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, 21 czerwca r. b. o godz. 20 w lokalu posiad. przy ulicy Ślusarskiej nr. 6. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy. — Płatna jest serja 40 kasy lokalnej towarzyskiej. O liczny udział członków uprasza Zarząd.

— Koło Seniorów Stow. Młodzieży Polskiej. Zebranie plenarne odbędzie się ze względu na święto Piotra i Pawła już w środę 22 bm. o godz. 8.15 wieczorem w Ognisku S. M. P. W programie ciekawy wykład, oraz omówienie projektowanej wycieczki.

— Stow. Rodzinne. Zebranie odbędzie się dnia 22 bm. o godz. 19 w salce paraf-jalnej, św. Marcin.

— Sodalicia Marjańska Panien Urzęd-zczek. Zebranie sekcji apologetycznej odbędzie się w środę, dnia 22 o godz. 7.30 wieczorem w Marianum przy ul. Szew-skiej.

— Wydział krawiecki Tow. Młod. Przemysłowców. Zebranie dnia 21 bm. o godzinie 8 wieczorem na salce Koła Seniorów, Aleje Marcinkowskiego 26, podwórzo II. wchód, II piętro.

KRONIKA FILMOWA

„Tragedja Amerykańska”

(Dzisiejsza premiera w kinie „Metropolis”).

Jest rzeczą powszechnie znaną i bezsporną, że filmy, reżyserowane przez Józefa v. Sternberga należą do najznakomitszych, epokowych wprost arcydzieł. Wszyscy pamiętamy rozgłos i popularność takich kapitalnych „dzieł ekranu” jak: „Marrakko”, „X-27”, a ostatnio „Szanghaj-Express”. Obecnie prasa filmowa całego świata rozpisuje się w superlatywach o najnowszym filmie współczesnego „Szekspira ekranu”, mianowicie o „Tragedji amerykańskiej”. Arcydzieło to jest genialną przeróbką z najgłośniejszej powieści amerykańskiego powieściopisarza — Teodora Dreisera. Książka ta, ze względu na poruszone w niej tematy, wywołała gorące polemiki i protesty, a poruszywszy sumienie kulturalnej części obywateli półkuli świata i zainteresowaniem jakie obudziła, osiągnęła nakład około 5 milionów egzemplarzy. Rozpętana burza dyskusyj — ułat-wiła jeszcze bardziej powodzenie tego niezwykłego dzieła i filmu.

Zagadnienia, poruszone w „Tragedji amerykańskiej”, jeszcze dobitniej i plastyczniej ujęte na ekranie, stały się przedmiotem sensacji. Głębią tematu, jego sugestywnością oraz niezwykłą wnikliwością w odtwarzaniu dramatu atmosfery — wszystko to są znamiona oryginalnej inwencji reżyserskiej Józefa v. Sternberga, uczyniły z „Tragedji amerykańskiej” rzeczywisty klejnot sztuki i techniki filmowej ostatniej doby. — Jeśli dodamy, że środowiskiem filmu jest „świat pracy” w osobach czarującej Silwii Sidney, niezapomnianej bohaterki z „Wielkomięskich ulic”, oraz Philipa Holmesa, pełnego młodzieńczego oroku amanta, — będziemy mieli arcydzieło najprzedniejszej klasy i najwyższego poziomu. Jednogłośnie, a zgodny chór filmowej prasy całego świata — mylić się nie może!!!

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 18 czerwca 1932 r. zgłoszono: Hieronim Rösler, 16 dni; Józef Pałasz-kiewicz, pałac 66 l. Juljana Susicka zd. Krychówna 72 l. Bolesław, Kazimierz Stankowski 5 l. 11 m. 22 dn. Jan Popielski rolnik 63 l. Tomaszewska Marja 2 godz. Seylerówna Zofja, bez zawodu 53 l. Przy-siecki Wiktor, robotnik 67 l. Kaniasta Stefanja z d. Słwińska 61 l. Schmidt Jan 11 godzin. Machnicki Marjan 14 godzin.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Polski Pensjonat „WANDA” Sopot Ernststrasse 7
Bezpośrednio nad morzem położony
już otwarty

Ceny powtórnie niższe.
Informacje na miejscu.
Korespondencja w językach: polskim, francuskim i niemieckim.
Telefon: Sopot 511-15.

nr 11 256

Dnia 19 czerwca 1932 r., o 7-mej wieczorem, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza kochana siostra, ś. p.

Aniela Kilińska

sodaliska

przeżywszy lat 54. Nabożeństwo żałobne i pogrzeb odbędą się w środę, 22 b. m., o godzinie 10-tej, w Brodnicy.

W imieniu rodziny

ks. Władysław Kiliński.

Dojazd do Brodnicy autobusem z Poznania z placu Drwęskiego o godzinie 8-mej.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci ukochanego męża, ojca i dziadka, ś. p.

Pawła Reichelta

odprawi się

msza św.

w katedrze w kaplicy Matki Boskiej dnia 22-go czerwca b. r., o godz. 7-mej, o czym zawiadamia rodzina.

ZIEMNIARI

stare jeszcze kupujemy i prosimy o spieszne zgłoszenia.

Jamroży & Switalski,

Ostrów - Poznański

telefon 166.

zw 15 004

I-a KOSY

westfalskie, ręcznie kute „Serco” wysprzedaje niżej cen fabrycznych

JAN DEIERLING, Poznań, Szkolna 3.

Instrumenty medyczne

od chorób pęcherza i nerek prawie nieużywane okazjnie sprzedam.

D-va J. ZARRZEWSKA, Poznań, Ogrodowa 12, m. 28.

zw 15 015

Dobre oszwary

są znowuż na składzie i tanio do nabycia w Tartaku Ludwikowo, p. Mosina.

Pw 19 020 25.5

Tanie Dni Jedwabiu

Ceny zadziwiająco niskie

na wszelkie gatunki tkanin jedwabnych. Pełne asortymenty najmodniejszych i najwięcej pożądaných kolorów. — Proszę korzystać z okazji jakiej dotąd nie było.

F. WOŹNIAK POZNAŃ
Kramarska 16.

Pw 19 025.25.10

14 Pięknych Gatunków Win Mszalnych

w cenie i dostawie bezkonkurencyjnych

polecają

Przysięgli Dostawcy

NYKA & POSŁUSZNY

Poznań, Wrocławska 33/34 — telefon 11-94

Szczegółowe oferty odwrotnie

Wina mszalne dla pokrzepienia chorych i rekonwalescentów nieocenione.

Pw 18 263-16.180

ROLNIK w KOSTRZYNI

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpowiedzialnością ograniczoną

poszukuje od 1 sierpnia r. b. handlowca z odpowiednimi kwalifikacjami na stanowisko

II. CZŁONKA ZARZĄDU

Pierwszeństwo mają rutynowani handlowcy, którzy już podobne stanowiska zajmowali. — Kaucja obowiązkowo wymagana.

Pisemne zgłoszenia z odpisami świadectw, których się nie zwraca, oraz podaniem warunków, skierować należy do 15 lipca r. b. pod adresem „Rolinik w Kostrzynie“.

Nieuwzględnione oferty pozostaną bez odpowiedzi. zw 15038

Kupię domek warunek wieś kościelna do 2.000 złotych z ogrodem. Oferty Ordynnik Wielkop. zd 70 973

Sery „sardelowe“

najsmaczniejsze sztuka 35 gr.

Żądać w składach delikatesów i masła.

zw 15 004

JAPONSKI PROSEK

KATOL

ZABIJA OWADY i ROBACTWO

AZUMICHI OSAKA (JAPONIA) PRZEDSI. KATOL WARSZAWA, WILCZA 58 nw 1911

Skład bławatów konfekcji i galanterji

w mieście liczącym ca. 9000 mieszkańców, gdzie wojsko, gimnazjum, szkoły itp., położony przy Rynku, dobrze zaprowadzony, zaraz na sprzedaż. Do objęcia z towarem lub bez potrzeba około 8 do 12 000 złotych. Mieszkanie zapewnione. Dla fachowca bardzo dobra egzystencja. Zgłoszenia do „PAR“ Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 11, pod nr. 24,108. Pw 19022-24,108

2. członek Zarządu

Od 1 lipca r. b. wakuje posada w Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w mieście powiatowym. Pierwszeństwo mają reflektanci, którzy złożą kaucję w sumie zł. 5000.— gotówką. Oferty z podaniem warunków uposażenia skierować do Kurjera Poznańskiego pod zw 15035

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Dom

piętrowy z rzeźnictwem istniejącym przeszło 30 lat w dobrym położeniu Bydgoszczy. korzystnie sprzedam. Zgłoszenia pod „Dom“ do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. nw 11 232

Aparat

fotograficzny 12x16 1/2 korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdw 69 834

Piękne meble antyczne

obrazy olejne, sztychy, porcelana, brąz, perski dywanik, fortepian etc. na sprzedaż. Prosimy zwrócić uwagę. Antykwariat Wozna, narożnik Mostowej. zdw 70 428

Wózki

dziesięć i wszelkie przybory teraz tania. Guma 27 Grudnia 15. podwórze. zdw 70 295

Bufet

duży, biurko, szafy Ratajczaka 29, III. lewo. zdw 70 477

Do młyna

walec (młynie Girke) jak nowy pojed. 500x300. 1 cylinder przesiewacz (Vorsichter) sprzedam korzystnie. Młyn Tolag, p. Janikowo, pow. Mogiła. zdw 70 582

Kasa ogniotrwała

okazyjnie tania do sprzedania A. Orłowski, Fr. Ratajczaka 15 — (Pasaż Apollo — prawo) godz. 16—18. zdw 70 612

Sypialnie

debowe kompletne materacami 530 jadalnie kuchnie 100 — Fabryka mebli. Rynek Śródecki. tel. 19-59. zdw 62 575

Plaszcz damskie

wyprzedaje gotowe wykonuje miarowe, żalobne w przeciągu 24 godzin. Ceny obniżone. Józef Szuster, Stary Rynek 76. I. piętro. zdw 70 575

Restauracja

na sprzedaż Adres Kurjer Pozn. znaki zdw 69 755

Sypialnie

debowe kompletne materacami 330 — jadalnie debowe 390. — kuchnie 100 — Fabryka Mebli. Rynek Śródecki. telef. 19-59. zdw 62 576

Rowery

„Łucznik“ i innych marek od zł. 200 gotówka ratami. Rymkiewicz Wielkie Garbary 9. dw 3798

„Antyki“

meble używane sprzedaje kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 611-55.318

Antyki

meble zwykle, wielki wybór, ceny niższe. Poczta 22. zdw 69 882

Motocykle

Motosaohce modele 1932 sprzedaje. Ceny niższe. Koszycyński. Ogrodowa 15/16 Pw 18 045-16.42

Gramofon walizkowy maszynę do szycia

tanio sprzedam. Jasielski. Plac Wolności 3. zdw 70 259

Manicury

olbrzymi wybór. Czysta Szkoła 11 Pp 18 601-22.183

Dobre przedsiębiorstwo sezonowe

Fabrykacja „Bezana Śniegu“. Kompletnie urządzenie wielkiej żyłki. Tania sprzedaż Zawodny Hotel Polonia. Pp 471-55.353

Maszyna do fabrykacji lodu

ca 300 lasek 10 kg dziennie. Komplet generator kompresor kondensator) prawie nowa tania sprzedaż Zawodny Hotel Polonia. Pp 472-55.354

Sypialnie

obecnie najtaniej sprzedaje Stolarnia. Kwiatowa 6. rw 6267

Skład

kolonialny w dużej wsi kościelnej sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. znaki zdw 70 771

Motor

gazowy i samochód Ford, kryty na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. znaki zdw 70 775

Pianino

tanio sprzedam. Dąbrowskiego 65. parter prawo. zdw 70 845

Części rowerowe

po cenach niebywanych. Kastor. Poznań, św. Marcina 55. dw 3 927

Szafa

do lodu, dobrze utrzymana średnia, bardzo tania na sprzedaż. Nogajewski, Grunwaldzka 27. zdw 70 794

Dom

murowany, jednogorowym ogrodem przy Poznaniu 3.500 sprzedam Mroczkowski. Żydowska 1. wejście Kramarska. rw 6 306/7

Resztówka

130 morg. prywatne, blisko Poznania, stacja miejsc. ziemia pszenna, koło budynków, tem 8 morg. ogrodnictwa, zabudowania dobre, dom 7 ubikacji przy wodzie, o lesie liściastym. Inwentarz żywy, martwy kompletny, cena 45 000. wpłaty 25 000. Petz. Poznań, Grobla 22. tel. 29.45. zdw 70 851

Zamienie Fotoaparatu

lustrzany 6 1/2 x 9 Zeiss Tessar 4.5. prawie nowy, na nielustrzany 9x12 Zeiss Tessar 4.5 za dopłatą. Telefon 2002. 3-6. zdw 70 781

Skład

cukierków sprzedam. Adres Kurjer Pozn. znaki zdw 70 812

Skład

papiem dobrze zaprowadzony korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. znaki zdw 70 888

Magiel

korzystnie na sprzedaż. Wierzbowa 53. Debiec. zdw 70 855

Kiosk

sprzedam. Informacje „Zdrój“, Wierzbiciele 18. zdw 70 909

Szafka

nocna, debowa, dobrej roboty. blat szklany krzesła wyplatane. 10 foteli 15 wieszadeł, stoliki nowe tania. Fredry 3 — 10. zdw 70 783

Skład

towarów krótkich, korzystnie sprzedam Marsz. Focha. Adres Kurjer Pozn. znaki zdw 70 797

Singera

damska 75.—, rower męski sprzeda warsztat Kraszewskiego 5. zdw 70 920/21

Wolant

dobrym stanie, cena 290.— zł — Stawna 6. zdw 70 808

Wóz

reklamowy jak nowy. Stawna 6. zdw 70 809

Opone

32 x 6 prawie nowa. Adres Kurjer Pozn. znaki zdw 70 877

Resztówka

prywatne, 300 morg. ziemi buraczanej, pałac 8 pokoi parku, żywym, martwym inwentarzem, cena 100 000. wpłaty 60 000 złotych. Bloch, Poznań, Długa 5. zdw 70 879

Restauracje

centrum Poznania, mieszkaniem, dwa bufety, egzystencja zapewniona, sprzedam tania. Adres wskaże Kurjer Pozn. znaki zdw 70 881

Autobus

Chevrolet jako ciężarówka sprzedam 700. Garaż Międzyzrodowy 40. zdw 70 816

Pianino

tanio sprzedam. Kraszewskiego 13. miesz. 5. zdw 70 874

Dom - willa

ze składem kolonialnym, ogrodem, przy samej stacji kolej. punkt dobry, blisko Gdyni, sprzedam lub wydzierżawie. Oferty pod M. S. Ekspozytura Kurjera Poznańskiego w Gdyni. zw 11 256

Dom

rodzaj willi, nowo wybudowany, cena 11 000, wpłaty 7 000, dochód 1 500 złotych roczne. Bloch, Poznań, Długa 5. zdw 70 882

Gospodarstwo

27 morg. prywatne do Niemcu sprzeda Poznańska 4648. m. 8. zdw 70 930

Skład

pralnia, duży obrót, mieszkanie korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. znaki 6 315

Łóżka

nocne stoliki, poduszki. Dąbrowskiego 79. biuro. 3-5. rw 6 304

Jadalnię debową

mało używana bufet kredens, stół 8 krzesel i zegar stojący sprzeda korzystnie Gajowa 4. m. 4. jw 3 454

Pośrednicy

potrzebni. Złóżcie swój adres Kurjer Pozn. zdw 71 023

Maszynę

do pisania, powielacz, 2 biurka, sprężarka, szafa do akt i szafkę wystawową. Wrocławska 15. miesz. 17. zdw 71 064

Perski

dywan mały i większy oraz gramofon sprzedam niebawem tania. Stachowiak Ratajczaka 27. telefon 22-48. zdw 70 993

Samochód

dorobka jak nowy koncesja, zegar, do sprzedania. Krytykowiak, Dąbrowskiego 82. zdw 70 981

Skład

przy św. Marcynie, nadający się na każdą branżę sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. znaki zdw 70 977

Sprzedam

skład kolonialny w śródmieściu ze sprzedażą monopolową dobrze zaprowadzony. Oferty Kurjer Pozn. znaki zdw 71 052

Psy

boksery młode, Wodzak, Łazienka 2a. zdw 71 027

Urządzenie

do palenia kawy słodowej, 2 bemb. po ca 150 kg zboża such. kompl. z motorami elektr. i chłodnią bardzo tania na sprzedaż. — Oferty Kurjer Pozn. znaki zdw 70 961

Pianino

sprzedam tania. Lukowski, Woźna 9. zdw 71 047

Sypialnie

debowa, sponowana sprzeda stolarnia Głęboki, Górna Wilda 37. zdw 71 038

40 gr

parcele pomiędzy Bukowska, Dąbrowskiego, wpłaty 100.— Antoninku, Staroście wszystkich dzielnicach Poznania, Kredyt Budowlany De-Ka-Ha. Aleje Marcinkowskiego 13. zdw 71 040

Skład

kolonialny, dobre położenie, duże mieszkanie. Tomkowiak, Niegołewskich 9. zdw 71 042

Pianino

sprzedam. Pophińskich 12. m. 20. zdw 71 043

Skład

kolonialny, majtel 2 pokoje kuchnia, dobrze prosperujący tania sprzedaż. Powód choroby. — Adres Kurjer Pozn. znaki 71 044

Ford osobowy

limuzyna bardzo dobrze utrzymana sprzeda Rosikiewicz, Dąbrowskiego 81. telefon 689L jw 3 453

Rower

nowy tania. Słowackiego 48. mieszkanie 6. jw 3 452

W ogłoszeniu nr. p. 474

została podana wiadomość, jakoby Zakłady Ceramyczne Krotoszyńskie, Przystań S. A., były na sprzedaż. Wobec tego zaznaczamy, że wiadomość ta jest bezpodstawną i fałszywą. Prezes Rady Nadzorczej. zdw 71 090

5 KUPNA

Głazarowy

samochód używany kupie, w dobrym stanie. Oferty Kurjer Pozn. znaki zdw 68 882

Srebro

złote, brylanty kupuje Szulc. — Wolności 5. Pw 18 869-23.56

Motocykl

używany, dobrym stanie, kupie gotówką. Oferty Kurjer Pozn. znaki zdw 70 770

Wózek

dla chorego. Oferty Kurjer Pozn. znaki zdw 70 772

Dom - willę

w Poznaniu lub poblizu kupie przy wpłacie 18 000. Oferty szczegółowe Kurjer Pozn. znaki zdw 69 271

Pianino

kupie. Cena. Kurjer Pozn. znaki zdw 70 846

Złoto

srebro, brylanty kupuje Szulc. Wolności 5. Pw 18 868-23.54

Pianino

kupie. Oferty Kurjer Pozn. znaki zdw 70 833

Motocykl

kupie, dam za niego plac nad morzem, wartości 2 000 zł. Makowski, Wejherowo, skrytka pocztowa 4. zdw 70 863

Gościńiec

tylko dobry z ziemią w dużej wsi kościelnej kupie lub zadzierżawie natychmiast. Pośrednictwo wykłączam. Wyczerpujące oferty Kurjer Pozn. znaki zdw 70 765/6

Figury

wazy, metalowe, kamienne do dekoracji ogrodu kupie. Oferty Kurjer Pozn. znaki 70 902

Krzeseła dla chorego

na kołach, dobrze utrzymanego poszukuje kupna. Oferty Kurjer Pozn. znaki 70 883

Skład

z mieszkaniem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. znaki 70 814

Parcelę

nabede, dam natomiast skład z urządzeniem. Światowid, Poznań, Wały Król Jadwigi 3. zdw 60 879

Skład

rzeźniczego w dobrym położeniu w Poznaniu. Oferty z podaniem ceny i warunków Kurjer Pozn. znaki 70 992

Ford

używany kupie. S. Margolin St. Rynek 40. zdw 70 991

Poszukuję

składu spożywczego delikatesów, tylko w dobrej frekwencji bez odstąpienia, może być i próżny lokal. Oferty Kurjer Pozn. znaki 71 054

Kupie

skład kwiatowy z mieszkaniem lub wynajme próżny skład do gospodarza z mieszkaniem. Oferty Kurjer Pozn. znaki 71 010

Maszynę

do pisania kupie. Fabrykat i cenę Kurjer Pozn. znaki 3 930

Kupie

skład spożywczy kolonialny, dobrze prosperujący w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. znaki jw 3 445

Pożyczki
6 tysięcy złotych poszukuje natychmiast na państwowe roboty, dobry procent. Pewny zastaw. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 70 979

Kto
pożyczy 300 zł pod pewny zastaw w dom. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 958

Poszukuję pożyczki
400 zł krótkoterminowej na zastaw Oferty Kurjer Poznański zdw 70 572/3

6 KAMIENICE

Kamienica
przy ul. Wodnej blisko Starego Rynku z składami za 140 tysięcy. Oferty Kurjer Pozn zdw 70 850

Sprzedam
1/4 część kamienicy centrum Poznania wartości 50 000 korzysnie z powodu stosunków rodzinnych lub zamienie na większy lub mniejszy obiekt Poznaniu lub przedmieściu ewentualnie dopłata. Oferty Kurjer Poznański rw 6225

Dom
kupie na ruchliwej ulicy w centrum miasta za wplatą 100 000 do 120 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 763

Kamienica
Lazarz czynsz 13 000 cena 95 000 wplaty 30 000 złotych spieszenie sprzedaje „Pawilon” Marszałka Focha 15.

Kamienice
ul. Mickiewicza dochód roczny 16 000, sprzedam lub zamienie dopłacając 70 000. Informacje administratora Dutkiewicza, Chwaliszewo 70, Poznań.

Dom
Grodzisku Wielkop. kupie od właściciela. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 983

Kamienice
w dobrym stanie z większą wplatą kupie. Pośrednicy wykluczeni. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 70 980

8 DO WYNAJĘCIA

2 pokoje
na wysokim parterze przy ulicy Strzeleckiej 33, narożnik ul. Półwiejskiej, nadające się na biura, wzgl. ubikacje handlowe. zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia: K. Łowca, ul. Słowackiego 18, telefon 66 89 Pw 18 606-23.62

Mieszkanie
szesciopokojowe na lekarza przy Skarbowej 4, parter miesięcznie 200 zł. Zuromski, Sew. Mielżyńskiego 2, dw 8399

2 pokoje
Aleja Marcinkowskiego, obok Banku Gospodarstwa Krajowego odpowiednio dla adwokata lub przedsiębiorstwa handlowego od 1 przeda do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański pod zdzw 70 782

Mieszkanie
pokój kuchnia wolne. Ul. Grudzień 72, mieszkanie 3, zdw 70 847

Dwupokojowe
mieszkanie od zaraz do wynajęcia za kaucja. Aleja Hetmańska 1, Lazarz, przy ogródkach działkowych, zdw 70 824

Dwupokojowe
kuchnia, czynsz 50, jednopokojowe czynsz 25 złotych wynajmie „Pawilon”, Marszałka Focha 15, zdw 70 941

Pokój
próżny, śródmieście elektryka, kaz. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 922

Dwupokojowe
komfortowe (Debiec). Wedzиковski, Piekary 11, zdw 71 024

Dwa
kuchnia gospodarz Długa 3, m. 9 czynsz roczny zdw 71 061

Pięć
kuchnia odnowione I. ptr., gospodarz. Długa 3, m. 9, zdw 71 060

„Rex”
Stary Rynek 45 wskaze trzy dwupokojowe, zdw 70 987

Mieszkanie
2 pokojowe z kuchnią centrum do wynajęcia wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 985

9 SZUKA MIESZK.

Inżynier
bezdzielną poszukuje od 1-15 września 3-4 pokojowe mieszkanie czystego jasnego z łazienką i kuchnią i służbowym. Požadane mieszkanie na parterze z dostępnym bezpośrednio do ogródka. Czynsz ewent. może uiszczać częściowo zgóry. Łaskawe propozycje z podaniem warunków i wymiarami pokoi należy kierować Kurjer Poznański pod zdzw 70 796

Mieszkania
1-3 pokojowe pewni punktualni, troje osób Czynsz przystępny — rok zgóry Oferty Kurjer Poznański dw 3918

Mieszkania
pokój z kuchnią próżnego lub umeblowanego poszukuje małżeństwo 2 dzieci od 1. 7. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 773

4-5 pokojowego
nie wyżej drugiego piętra poszukuje zaraz. Zgłoszenia „Par” Aleja Marcinkowskiego 11 pod 24.21, Pw 18 951-24.21

Dwupokojowego
komfortem Lazarz od 1. 8. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 789

Mieszkanie
2-3 pokoi dzierżawę zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 813

3
duże pokoje słoneczne z kuchnią, łazienka służbowym poszukuje. Telefon 17-02, zdw 70 654

Szukam
mieszkania 3 pokojowego niewyżej II. piętra z pokojem dla służącej łazienka i t. p. najchętniej na Jeżykach lub Lazarzu od pierwszego lipca. Dzierżawa zgóry Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 760

Próżnego
lub pokój z kuchnią wprost od gospodarza za czynsz miesięczny zaraz poszukuje urzędniczka. — Oferty Kurjer Pozn zdw 70 786

Samotna
osoba poszukuje zaraz pokoju kuchni lub dużego pokoju najchętniej centrum, czynsz rok zgóry do 35 zł miesięcznie wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn zdw 70 896

Mieszkania
pokój z kuchnią poszukuje od gospodarza, posiada stala, płace zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 926

Pokoju
kuchnia blisko Starego Rynku poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. rw 6305

2-3
pokojowego mieszkania szuka bezdzietne małżeństwo (na stałej posadzie) wprost od gospodarza za dzierżawę zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 694

Mieszkanie
1-2 pokoje 1/2 roku zgóry dzierżawa pewna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 71 041

4-5
pokoi nie wyżej II. piętra poszukuje tylko od gospodarza od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański jw 3 448

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana
5 pokoi komfort. na 2-3 pokoje nie wyżej II. piętra, komfort centrum. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 421

5
pokoi ul. Długa, komorne mieszkanie 130 zł, zamienie na 3 lub 2 pokoje zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 70 960

11 POKOJE UMEBL.

Małżeństwu
częściowo umeblowaniem Focha 100, VII. wejście mieszkanie 14, parter. zdw 70 351

Pokoik
do wynajęcia. Małeckiego 12, mieszkanie 12, zdw 70 369

Pokój
czysty jedyn, lub dwie osoby. — Wielka 17, m. 12, zdw 70 411

Pokój
małżeństwu, Łakowa 9, mieszkanie 9, zdw 70 201

Ładny
frontowy oraz dwuosobowy. — Młyńska 12 a, mieszkanie 6, zdw 70 836

Dwuosobowy
używaniem kuchni wynajme. — Wierzbicę 15, mieszkanie 21, zdw 70 840

Małżeństwu
używaniem kuchni słoneczny. — Małopolska 7, II, zdw 70 849

Pokój
1-2 osób, powaznym, tania. — Chelmońskiego 2, mieszkanie 3, zdw 70 795

Niekrepujący
frontowy, elektryczność, lepsze mu panu. Stroma 7, I. piętro, prawo, zdw 70 738

Jedno
dwuosobowy, Skryta 10, mieszkanie 1, zdw 70 825

Frontowy
weńcie klatki, elektryczność. — Grobla 17, miesz. 23, zdw 70 827

Pokój
niekrepujący zaraz. Fr. Ratajczaka 11, 7. wejście, m. 103, zdw 70 872

Śródmieście
przy Zamku elegancki, Wały Jana III, 11 parter, prawo, zdw 70 833

Pokój
czysty, słoneczny, dobrze umeblowany elektryczność, łazienka od 1. 7. Jasna 6/7, parter, lewa, zdw 70 834

Dwa
eleganckie, Glinkiewicza, Strzelecka 18, II, zdw 70 835

Pokoje
duży biuro klatki, mniejszy dwuosobowy solidnej młodzieży, — świetokrzyski 3, mieszkanie 12, zdw 70 806

Pokój
dobrze umeblowany inteligentnej osobie wynajme. Matejki 7, m. 9, zdw 70 811

Przyjmę
3 gimnazjastów lub 3 gimnazjistik. Tania dobra stacja. Zgłoszenia 1-4, Poczta 15, miesz. 3, Wilkowska, zdw 71 053

Pokój
panom, małżeństwu. 3 Maja 6, panom, zdw 70 885

Dwuosobowy
niekrepujący, używanośc kuchni. Św. Wójciech 22/24, mieszkanie 9, zdw 70 886

Słoneczny
panienkom, Wrocławska 30, mieszkanie 9, zdw 70 891

Słoneczny
skromny czysty, elektr. światło zaraz lub później panu. W. Garbary 28, m. 6, zdw 70 894

Niekrepujący
dobrem utrzymaniem inteligentnemu. Ratajczaka 9, m. 8, zdw 70 895

Od
1 7. mam bardzo ładny niekrepujący zupełnie pokój do wynajęcia. Działalyskich 3 mieszkanie 7, Cenna bardzo przystępna, zdw 70 747

Małżeństwu
1 lub 2 panom, Grobla 30, II, lewo narożnik Wielk. Garbar, zdw 70 852

Mielżyńskiego
22, mieszkanie 7, jedno i dwuosobowe pokoje, zdw 69 629

Eleganckie
2 lub 1 słoneczne, łazienka, używaniem kuchni. Gajowa 4, m. 9, zdw 70 828

Od
lipca, Plac Bernardyński 1 a, III, zdw 70 948

Pokój
Ratajczaka 11 a mieszkanie 101, zdw 70 942

Pokój
1-2 osobowy, słoneczny, Grunwaldzka 17, I, zdw 70 944

Jedno
dwuosobowy, utrzymanie, bez. — Wielkie Garbary 5, m. 9, zdw 70 901

Lepszy
pokój zaraz lub 1 lipca do wynajęcia. Słowackiego 25, parter, lewo, zdw 70 904

Półwiejska
2, m. 6, utrzymanie (bez) także dni, zdw 70 878

Jeden
lub dwa, Bukowska 9, II, zdw 70 859

Pokój
umebl. jeden próżny, Półwiejska 5, m. 5, zdw 70 826

Pokój
mały, Młyńska 3, m. 11, zdw 70 871

Pokój
Czesława 16 a, II, lewo, zdw 70 831

Gabinet
sypialnia, niekrepujący, centrum, telefon również oddzielnie wynajme. 27 Grudnia 10, m. 2, zdw 70 917

Pani
inteligentnej 1 lub 2 słoneczne niedrogo. Wały Kościuski 7, m. 5, zdw 70 919

Pokój
frontowy wynajme 2 panom. — Kwiatowa 3, II, lewo, zdw 71 017

Pokój
dwom panom a 10 złotych, Woźna 15, Wolska, zdw 71 001

Pokój
Krasieńskiego 8 c, mieszkanie 2, zdw 70 999

Elegancki
wynajme, Patschowska Podgórna 13, zdw 70 974

Frontowy
Piekary 7, miesz. 7, zdw 70 971

Niekrepujący
używaniem kuchni, łazienki. Zupańskiego 18, mieszkanie 7, zdw 70 962

Pokój
1. VII. św. Marcin 18, miesz. 3, zdw 71 058

Niekrepujący
światłem elektrycznym wejściem klatki schodowej dla 1-2 osoby, Skarbowska 21, mieszkanie 14, zdw 71 037

35 zł
niekrepujący mały pokoi, św. Marcin 62, Lolita, zdw 71 029

Pokój
umeblowany klatki 1-so, Gwarna 8, III, zdw 71 006

Balkonowy
słoneczny śródmieście tania, Zielona 2, mieszkanie 6, zdw 71 008

Kulturalnym
umeblowane pokoje jeden kuchnia, Chelmońskiego 1-10, zdw 71 012

Pokoik
mały, Stroma 6, mieszkanie 10, zdw 71 013

Klatki
schodowej, solidnemu panu, Kwiatowa 11, mieszkanie 14, zdw 70 965

Inteligentnemu
panu zaraz, Podgórna 13, m. 3, zdw 70 955

Pokój
Młyńska 5, m. 8, Pw 19 024-55.355

Dwa
umeblowane, eleganckie kuchnia, tylko inteligencji. Kreta 22, parter, lewo zdw 71 039

Klatki
schodowej, niekrepujący Stary Rynek 53/54, m. 14, jedno-dwuosobowy, zdw 71 022

Lepszy
pokój, Kochanowskiego 1, mieszkanie 17, jw 3 443

Balkonowy
niekrepujący utrzymaniem bez. Dabrowskiego 23, mieszkanie 7, jw 3 450

Kraszewskiego
19, III, prawo, zdw 3 449

Słowackiego
20, I, 7, jw 3 446

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdw 70 769

Inteligentna
panienka szuka skromnego pokoju. Cena Kurjer Pozn. zdw 70 908

Szukam
pokój lub z kuchnią od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 897

Pokoju
dużego próżnego szuka małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 906

Młode
małżeństwo z dzieckiem poszukuje próżnego pokoju z ceną Kurjer Pozn. zdw 70 966

Pokoju
umeblowanego biurko, biblioteka 35 do 40 złotych poszukuje 15 lipca u samotnej osoby, redaktor, Okolica Jasnej, Słowackiego, Mickiewicza, Oferty „Par”, Aleja Marcinkowskiego 11 pod 25.4, Pw 19 021-25.4

13 LOKALE

Składu
próżnego z mieszkaniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 776

Poważne
przedsiębiorstwo handlowe poszukuje 6-7 pokoi na lokale biurowe w centrum miasta — nie wyżej I. piętra. Oferty do Kurjera Pozn. pod zdw 70 912

4 ubikacje
sutereny na składnicę do wynajęcia. Wiadomość: Raczyńskich 2, dozorca, zdw 70 923

Lokal piwniczny
(sutereny) widny, ogrzewany, podłoga betonowa 505 mtr. kwadr. do odstąpienia zaraz. Oferty do firmy Gebethner Wolff Poznań, Ratajczaka 36, zdw 71 079

14 DZIERŻAWY

Składnicy węgla
z boczną poszukujemy. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 70 748

Dom
składem w mieście na prowincji, na każdej branży wydzierżawie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 774

Drogerja
w pow. mieście Jarocinie jest zaraz do wydzierżawienia z urządzeniem i częściowym towarem. Zgłoszenia przyjmuje Roeszak, Pleszew, ul. Poznańska 18, nw 11 263

Młyn
parowy przemiał 250 ctn., dobrze urządzony tania wydzierżawie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 71 028

Stajnie
zdrowa sucha 10 koni ewentl. pasza, ubikacje, składnica telefonem natychmiast wydzierżawi. Kayser, Dabrowskiego 132, zdw 71 014

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Hel
„Santa Lucia” poleca pokoje. Żadać prospektów. Rafowska, nw 11 026

Weranda
na kąpiele słoneczne, gościom. Puszczykowsko 69, kolonjalka, zdw 69 418

Rabka
Zród Willa „Japonka” poleca pokoje z utrzymaniem po cenach niskich we wszystkich sezonach, nw 10 830

Rabka
Zród Internet leczniczy dla dzieci i młodzieży Dra Zagoty, Rycałtowa opłata miesięczna z kuracją od 200 zł, nw 10 831

Jaremeze
znany pensjonat „Gorgan” kapitanowej Zajaczkowskiej położony w najzdrowszym miejscu poleca pokoje, wykwinne utrzymanie, kort tenisowy, ceny umiarkowane np 11 252

Ostrowo
nad pełnym morzem, wleka plaża pensjonat „Bałtyk” dobre utrzymanie pod kierownictwem właściciela Dettlafa. Cena 6.- dziennie. Zgłoszenia poczta Krakowo wieś Ostrowo, zdw 70 241

Puszczykowsko
47, willa Zofia urocze położenie, spokój, las, woda, pokoje słoneczne, werandy, kuchnia zdrowa, zdw 70 518

Kościelisko obok Zakopanego
Pokoje z utrzymaniem pierwszorzędnym, łazienka, kanalizacja, radio, od 5 zł dziennie, poleca nowa willa „Witalia” obok Urzędu gminnego, na Sobierkowie, zdw 70 823

Kto
przyjmie ucznia VII kl. gimn. na letnisko za wynagrodzeniem? Oferty z podaniem warunków do Kurjera Pozn. zdw 70 853

Jastrzębia Góra
pełne morze, komfortowy pensjonat Bałtyk - Jasna, Informacje: Warszawa, Polna 7, m. 2, nw 11 212

O Uzdrowiskach
warunkach pobytu i leczenia udziela informacji Związek Uzdrowisk Polskich w Warszawie, ul. Świetokrzyska 17, m. 4, telefon 409-74 i 464-38, nw 11 255

Wejherowie
mieszkania wraz utrzymaniem poszukuje na lipiec lub dłużej inteligentna pani Szczegóły opis zam Kurjer Pozn. zdw 70 911

Letnisko
na wsi 2 godziny od Poznania, las, woda, ogród, utrzymaniem, bardzo tania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 70 865

Gdynia - Kamienna Góra
pensjonat Belweder poleca pokoje z całodziennym utrzymaniem. Kuchnia wyborowa. Ceny zmniejszone. Widok na morze, nw 11 260

Letników
z utrzymaniem przyjmie Majetn. Welna p. Parkowo, urocze położenie w lesie nad rzeką pr. przy stacji kolej., dogodnie połączenie z Poznania, zdw 71 050

Puszczykowo
pokoju utrzymaniem poszukuje. Oferty cena Kurjer Pozn. zdw 71 045

16 OSOBISTE

Prośba
Która szlachetna rodzina mogłaby użyć przechodząca bieliznę i odzież dla dzieci biednej rodziny. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 70 788

Weksel
blanco 1 000, — z moim podpisem, żywym pn. Szczepan Muszkieta, Franciszek Majewski, wydany 13. 5. 32, p. Fr. Johnowi z Poznania, unieważniam. Andrzej Biernacki, zdw 70 893

Panie Z. J.!
Proszę oddać mój kapeluszy znany literami W. U. w redakcji Kurjera Poznańskiego i odebrać własny zdw 70 758/7

Ogłoszenie nr. p. 473
w sprawie A. Mieczkowskiego jest mistyfikacją, za które autor ściera bedziemy sadownie. M. Czubek, Jerzy hr. Lubieniecki, zdw 71 091

20 LICYTACJE

Parcele
budowlalne różnej wielkości sprzedawane w publicznej licytacji w dniach 25 i 28, czerwca oraz 2 lipca o godz 17. Zarząd Gminy w Junikowie, poczta Poznań 7, Informacji udziela się w Sołectwie, zdw 70 571/4

21 ZGUBY

W niedzielę
dnia 19. 6. 1932 zgubiono po południu w ogrodzie Zoologicznym sygnet męski, znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. Umiańskiego 20 a, mieszkanie 2, zdw 70 890

Szpic
biały zaczął w piątek. Oddać za wynagrodzeniem Dolna Wąldka 11 a, zdw 71 019

Klucze
pozostawiono w portjerni naszej przy nadawaniu ogłoszenia w sobotę 20. 6. 32. Odebrać je można po wylegitymowaniu się w ekspedycji przy św. Marcynie 10 od 9-13 i 16-18 zdw 71 063

22 ROZMAITE

Autobus
do wycieczek wolny Oferty Kurjer Poznański zdw 67 877

1,90
powleczenie na poduszke strojne od 2,90 z falbana od 4,25 Jasiek strojny od 1,50 powleczenie na pościele od 5,90 podpiecie gładkie od 7,90 strojne od 8,90 prześcieradła od 2,90 — ręcznik: kuchenne gotowe od 48 gr. wafłowe białe od 55 gr. frotte od 95 gr. Na życzenie wykonuje wszelkie zamówienia w krótkim czasie Specjalność: wyprawy poleca Fabryka bielizny J. Schubert ul. Wrocławska

26 ROZRYWKA
Kino „Corso“
Złoto Kalifornii i Róża ulicy.
Dźwiękowe
Kino Odeon
Kino Aurora

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Profesor
gimn. poszukuje na wakacje na wsi. wa dworzec lekcyj. greck. lac. polski, niem. Warunki skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 585

Magistra farmacji
z 9 miesięczną praktyką poszukuje posady. Najchętniej na Pomorzu. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 565

Pomocnik handlowy
z praktyką w branży drzewnej w tartaku poszukuje posady. w razie wymagania kaucji gotów jest złożyć. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznanski zdw 70 589

Nauczycielka
kwalifikowana. młoda poszukuje na czas wakacji posady. Wymagania skromne Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdw 70 586

Kupiec - hurtownik
branży spożywczej prosi o oferty Gdynia skrzynka pocztowa 181. - dw 3907

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego skromnym gotowaniem dobrymi świadectwami szuka posady zaraz. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Kostrzyn nw 11 215

Dziewczyna
z włoski uczciwa czysta do wszelkich prac domowych poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Kostrzyn nw 11 216

Rolnik
kawaler trzydziestoletni z akad. wykształceniem i długoletnią praktyką w kraju i zagranicą: dobrze polecony szuka posady administratora lub urzędnika gospodarczego od września br. Oferty Kurjer Pozn zdw 69 926

Student farmacji
szuka praktyki bezpłatnej na czas wakacji w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 057

Dziewczyna
wiejska zaufana, uczciwa samodzielna z dobrymi świadectwami poszukuje stałej posady do wszystkiego z gotowaniem do osób dorosłych. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 802

TEATRY

Teatr Polski: Dziś i codziennie Rewja „Sposób na kryzys“ w wykonaniu zespołu „Morskiego Oka“ i „Wesołego Wieczoru“ z Warszawy.

Teatr Nowy: Dziś = „Bank Nemo“ z Jerzym Leszczyńskim.

Wtorek, 21. 6. = „Bank Nemo“ z Jerzym Leszczyńskim.

Sroda, 22. 6. = „Bank Nemo“ z Jerzym Leszczyńskim.

Teatr Letni (Plac Nowomlejski 5, tel. 29-08): Otwarcie sezonu w drugiej połowie bież. miesiąca. d 31/32

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Noce marokańskie“. Aurora: „Klejnoty Królewskie“.

Colosseum: Wiktor Mc. Loglen w „Czarnej Gwardji“. Corso: „Złoto Kalifornii“ i „Róża ulicy“.

Metropolis: „Tragedje amerykańskie“.

Muza: „Dzikuska“. Odeon: „Trójka“.

Orzeł: „W niewoli u szelki“. Orzeł: „Na tropie przestępcy“.

Renaissance: „Kłamiesz kobieto“ i „Djabłek“.

Roxy: „Bandyta“. Sfinks: „Giełda Mitości“ Marleny Dietrich.

Słońce: „Gdy kobieta jest piękna“. Tecza: „Na fali życia“.

Wilsona: „Naręczona nr. 68“ (Kraj bez kobiet).

Biuralista
młody, sierota, sumienny, pracowity szuka jakiegokolwiek posady. Kaucja 400 zł. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 056

Polonista
magister zaraz szuka zastępstwa, pracy dziennikarskiej, kondycji, posady. Uniwersytet - indeks 15 824. zdw 69 647

PP. Ziemianie!
Student U. P., energiczny korepetytor przygotowuje skutecznie do IV kl. gimn., włącznie, (języka niemieckiego, francuskiego.) Może równocześnie pracować w administracji majątku (ma 2-letnią praktykę). Wymagania umiarkowane. Polecenia bardzo dobre (Ziemian). Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 70 300

Bona
poszukuje posady do mniejszych dzieci. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 70 298

1 000 do 2 000
złote kaucji za posadę nadmłynarza lub młynarza samodzielnego od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 384

Nie umiem
prosić, nie umiem zebrać - lecz umiem i chce pracować, były samodzielny kupiec młody, energiczny, pozbawiony środków do życia. Kto szlachetny pomoże w zamian uczynię wszystko - wdzieczny do śmierci. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 444

Kasjerka
znająca wszelkie prace biurowe, ekspedycje język niemiecki poszukuje posady najchętniej w prowincji. Oferty Kurjer Poznanski zdw 69 337

Kelner
poszukuje bufetu na rachunek lub odpowiedniej posady za kaucją. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 792

Kasjerka dominjalna bilansistka - sekretarka
rutynowana sila dobrze rekomendowana, dobra kalkulatorka obeznaną z wszelkimi transakcjami handlowymi, podatkami ubezpieczeniowymi, hodowlą inwentarza, zmienia posadę od 1 lipca lub później. Łaskawe zgłoszenia możliwie z podaniem warunków upraszam Kurjer Poznanski zdp 69 184

Student
IV. matematyki szuka posady jako korepetytor na prowincji. Oferty Kurjer Pozn zdpw 70 768

Panienska
inteligentna, gimnazjalna wykształceniem, przyjmie posadę jako asystentka u lekarza lub dentysty, ewentl. prowincja. Oferty Kurjer Poznanski zdpw 70 767

Młodszy
urzędnik gospodarczy z dobrymi referencjami, poszukuje stanowiska Łaskawe oferty Kurjer Poznanski zdp 70 283

Absolwentka
farmacji, egzamin wojewódzki, poszukuje posady lub zastępstwa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 759

Woźny
lub inkasent poszukuje posady za kaucją, podług umowy, wiek 31. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 762

Nauczycielka
francuskiego, muzykalna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 764

Dziewczyna
młodsza z prowincji szuka posady do wszystkiego również na wjazd. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 848

Osoba
poszukuje posady do prania, prasowania na majątek lub w mieście. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 790

Panna
z ukończoną szkołą gospodarza z lepszej uczciwej rodziny poszukuje posady zaraz lub później do prowadzenia gospodarstwa lub jakiegokolwiek innego zajęcia. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 70 791

Bona
wychowawczyni, dzielna w swym zawodzie, znająca krawiecczyznę, robotki oraz gospodarstwo poszukuje posady, chętnie do wdowa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 793

Francuska
wykształcona kulturalna szuka posady do dzieci wieku szkolnym od 1 września. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 709

Kto
przyjmie słuchacza Państwowej Szkoły Ogrodniczej na bezpłatną dwu-miesięczną praktykę. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 826

Dziewczyna
młodsza z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 1. 7. do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 830

Dziewczyna
uczciwa z dobrymi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego 1 lipca. Oferty Kurjer Poznanski zdw 71 004

Elektromonter
instalator na kanalizację i wodę. dzialny w swym zawodzie. poszukuje posady specjalności: naprawa centrali elektrycznych, telegrafiki na majątkach. Telesfor Murzyński. Gniezno, Chociszewskiego 30. zdw 70 819

Dziewczyna
uczciwa, czysta, z dobrem gotowaniem, szuka posady do drobnych państwa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 924

Poszukuję
posady jako wychowawczyni do dzieci, do lepszej rodziny. Adres wskazuje Kurjer Poznanski zdw 70 997

Posługi
poszukuje z dobrem gotowaniem lub bez, skromna, uczciwa. Oferty proszę łaskawie skierować do Kuriera Pozn. zdw 70 820

Dziewczyna
z prowincji w krytycznym położeniu, poszukuje jakiegokolwiek posady do wszystkiego. Łaskawe oferty Kurjer Poznanski zdw 70 821

Poszukuję
posługi lub r-sady na stałe zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 822

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego lub do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 890

Kucharka
gospodyni samodzielną dobrymi poleceniami, szuka posady, gdzie jest pokojowa. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdw 70 784

Posługaczka
z dobrem gotowaniem szuka pracy Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdw 70 785

Dziewczyna
sumienna i uczciwa z dobrem gotowaniem, posiadająca dobre świadectwa poszukuje posady od 1. 7. 32. Zgłoszenia Michalska, ul. Mostowa 5a. zdw 71 036

Dziewczyna
lat 22, poszukuje posady do wszelkich prac domowych, albo też za pokojowa, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 854

Posługi
poszukuje uczciwa dziewczyna z gotowaniem, praniem, cały dzień. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 947

Uczciwa
dziewczyna szuka prania, pierze, żetelnie tania, lub posługi. Aleje Marcinkowskiego 28, podwórze u p. Kaczyńskiej. zdw 70 949

Introligator - kartoniarz
specjalista na opakowania, obeznany z ryc, rył, sztanec, sygn., poszukuje posady, miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia uprasza pod adr. I. Twardowski, Poznań, Zupańskiego 5. II. zdw 70 943

Córka
kupca szuka posady do dziecka. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 906

Dziewczyna
z lepszej rodziny, poszukuje posady od pierwszego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 907

Dziewczyna
do prac domowych za niską płacą poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 910

Dziewczyna
starsza, samodzielną, z dobrem gotowaniem, długoletnimi świadectwami, szuka posady do lepszych państwa od 1. 7. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 868

Poszukuję
posady inkasenta lub biurowej za kaucją 1 000-2 000 zł. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 70 860

Wielkopolanka
lat średnich, int., gospod., dotąd w posiadzie jako freblanka, zamie sie gospodarstwem w wdowca z dziećmi, chętnie na Śląsku. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 70 868

Nauczycielka
dyplomowana poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia z pod. warunk. do Kurjera Pozn zdw 70 870

Panienska
lepszego domu z językiem angielskim, hafowaniem, poszukuje posady do dzieci od 2 lat, najchętniej na majątek. Zgłoszenia: Redakcja „Naszej Chodzieży“, Chodzież. nw 11 262

Kucharka
samodzielną gotowaniem, poszukuje posady od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdw 70 913

Gospodyni - kucharka
poszukuje posady od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdw 70 914

Służąca
ze wsi z praniem, gotowaniem, czysta i uczciwa, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 916

Krawcowa
dzielna szuka posady w dom także na wjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdw 71 016

Dziewczyna
umięta dobrze gotować, z doświadczeniem świadectwami przyłone posadę od 1 lipca do 2-3 osób. Oferty Kurjer Pozn. zdw 71 020

Dziewczyna
lat 20, zdrowa, silna, szuka posady samodzielnej do starszego państwa lub jednej osoby. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 71 018

Pracznka
uczciwa szuka prania. Wodna 27, mieszcz. 14, w podw. rw 6 314

Dziewczyna
uczciwa i pracowita poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 71 025

Biuralistka
własna maszyna poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 71 066

Posługi
poszukuje praniem dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 938

Posługi
poszukuje w dobrym domu lub kantorze Oferty do Kurjera Poznanski zdw 70 935

Panienska
lat 21 poszukuje posady do towarzyszy panią z pomocą naukowa i początki muzyki, świadectwa dobre. Także wjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 937

Szukam
posługi przed południem śródmieściu. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 936

Dziewczyna
uczciwa czysta z dobrymi świadectwami poszukuje posady z gotowaniem od 1. 7. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 990

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem w religijnym domu zaraz lub od 1. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 972

Biuralistka
początkująca przyjmie posadę na skromnych warunkach. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 963

Szukam
posady woźnego, inkasenta, portjera lub innej z kaucją 1 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 71 055

Osoba
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdw 71 011

Dziewczyna
samodzielną do wszystkiego z zaprawianiem konserw poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 959

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 70 957

Pokojowa
poszukuje posady, jako pierwsza z cerowaniem, prasowaniem zaraz lub 1 lipca. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 956

Hafciarka
dobra i tania poleca się w dom i poza dom. Adres Kurjer Pozn. zdw 71 048

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z praniem, prasowaniem, szyciem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznanski zdw 71 034

Prośba
Osoba średnim wieku, zna gospodarstwo miejskie i wiejskie, życie i robotki poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznanski jw 3 444

Wychowawczyni
inteligentna, skromna, z dobrymi świadectwami poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdw 70 825

Młodsza
dziewczyna uczciwa szuka posady do wszystkiego lub do dzieci od 1 lipca lub później. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 936

Dziewczyna
uczciwa, czysta poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 943

Dziewczyna
uczciwa pracownica szuka posady zaraz lub od 1. 7. z wszelkimi gotowaniem. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 70 650

Bona
inteligentna, w średnim wieku, dłuższą praktyką, dobrymi świadectwami, szuka posady do dzieci i wyrocznia pani lub do starszej, siabowitej osoby. Zna szycie, doskonale kotuje Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 447

Bielizniarka
pierwszorzedna pracuje poza domem, domu. Piekary 6, parter, prawo. zdw 70 397

28 WOLNE MIEJSCA
poszukuję
miejsca za ucznia elektrotechnicznego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 70 640/41

Wiejska
dziewczyna, lat 17 z lepszej rodziny poszukuje posady do dzieci od zaraz miejscowość obojętna. Oferty proszę skierować do Kurjera Pozn zdw 70 700

Studentka farmacji
III roku szuka praktyki na prowincji od 15. 7. do 1. 10. za utrzymanie. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdw 70 615

Gospoia-kucharka
samodzielną poszukuje posady od 1. lepszego domu 1-2 osób. Zna wszelką pracę wchodzącą w zakres gosp. darstwa domowego, także chów drobiu. Dobre polecenia. Łaskawe oferty Kurjer Poznanski zdw 69 670

Ekspedjentka
do przedsiębiorstwa rzeźniczego, dzielna w swym zawodzie natychmiast potrzebna Zgłoszenia do agencji Kurjera Poznańskiego w Lesznie, ul. Komeniusza 42. nw 11 240

50 złotych zarobku dziennie
Zastępców i odsprzedawców dla rozprowadzenia nowopatentowanych artykułów poszukuje firma „Maibruch“ Anvers - Borgerhout, Belgia zdw 68 454

Zaufana służąca
z dobrem gotowaniem do wszelkich prac i prowadzenia gospodarstwa potrzebna do apteki blisko Poznania od 1. 7. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dw 3913

Stróż
domu, dobrze polecony może się zgłosić. Marsz. Focha 68, zdw 70 753

Służąca
do gospodarstwa z gotowaniem i do wszelkich prac potrzebna od 1 lipca. Fr. Matysiak, Wolszyn, przemysłowic. zdw 70 787

Pomocnik
krawiecki na dobra prace miarowa potrzebny. Marszałka Focha 96, mieszkanie 1. zdw 70 805

Gospoia
sumienna, uczciwa potrzebna na mniejszy folwark która by się zajęła samodzielnie całem domowem gospodarstwem, również dopilnowała przy dojeniu ról chowaniu świń i drobiu. Kurjer Poznanski zdw 70 689

Potrzebna
cały dzień posługaczka. Zacziesz 2, parter nar. Jasnej zdw 70 807

Kucharza
prywatnego, sila pierwszorzedna zaraz. Oferty odpisem świadectw do Kurjera Pozn zdw 70 887

Akwizytor (ka)
potrzebni zaraz. Oferty Kurjer Poznanski zdw 70 975

Kasjerka
znająca ksiązkowość, potrzebna zaraz. Kaucja 500 zł. Oferty zyciorys Kurjer Pozn. zdw 70 978

Uczennica
do krawiecczyzny potrzebna. Dabrowskiego 68, m. 7. zdw 70 875/6

Bufetowa
przystojna i wymowna potrzebna zaraz. Paryżanka. Półwiejska 30. Zgłoszenia 2-8. zdw 70 892

Ekspedjentka
biegła do branży gramofonowej potrzebna. K. Kłowski ul. 27 Grudnia 6. zdw 70 889

Ekspedjentka
do bufetu z obsługą gości zaraz. Restauracja Polonia, Strzelecka 25. zdw 70 940

Pomocnik
fryzjerski stała posada. Górna Wilsa 95. zdw 70 982

Uczeń
zegarmistrzowski, dobrze wychowany potrzebny. Chwiłkowski, Sw. Marcina 40. zdw 70 953

Humor zagraniczny

A zatem, Stasin, czy jesteś zadowolony z nowej nauczycielki? — Ona nic nie umie, mamusi! Wczoraj nam powiedziała, że 5 i 4 to 9. — A dzisiaj widocznie zapomniała i twierdziła, że 6 i 3 to 9!

(Münch. Ill. Presse). S. F.

Przedpłata
na lipiec 1932 r. za oba wydania razem własnie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska“ i „Nowiny Sportowe“ w Poznaniu w eksped. z 4.00 w agencjach w mieście z 4.50 z odnośnym em kwartalnie w 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce z 9.00 w innych krajach z 11.00. W razie wypadków spowodowanych sila wyższą, przeszkód w zakiszenie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśma, a abonanci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potoczными 200 gr. od 1-lamowej milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne“ do godz. 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10; większe dłużej według możności. Drobnie ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziela, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072. filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.